

Kruisem

Nazarethsestraat 7a

---

13 MAART 2026

ARCHEOSERVICE

Gemaakt door: Kirsten Van Campenhout

ARCHEOSERVICE **ICE**

Kirsten Van Campenhout

Archeoservice Rapport 099

Archeologienota

Kruisem Nazarethsestraat 7a

Deel 1: Verslag van Resultaten

Kirsten Van Campenhout

Meerdonk 2026

Colofon

Titel: Archeoservice-rapport 099: Kruisem Nazarethsestraat 7a. Archeologienota. Verslag van Resultaten

Auteur:	Kirsten Van Campenhout
Erkende archeoloog:	Kirsten Van Campenhout (2015/00060)
Grafische illustraties/GIS:	Archeoservice (tenzij anders vermeld)
Rapportnummer:	Archeoservice-rapport 099
Uitvoerder:	Archeoservice. Kirsten Van Campenhout
Vestiging:	Bloempotstraat 23A, 9170 Meerdonk
Publicatiedatum:	13/03/2026
Publicatieplaats:	9170 Meerdonk
Illustratieverantwoording voorblad:	Uitsnede uit de kaart van Ferraris (1771-1778)

©Archeoservice, 2026

Archeoservice aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Archeoservice bewaart op een beveiligde wijze enkel informatie over opdrachtgevers en initiatiefnemers met specifieke doelen. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers. Gegevens worden op vraag van de opdrachtgevers of initiatiefnemers aangepast of gewist.

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken via www.archeoservice.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Archeoservice mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

INHOUD

VOORWOORD	1
1.1 BUREAUONDERZOEK: BESCHRIJVEND GEDEELTE	2
1.1.1 Administratieve gegevens.....	2
1.1.2 Aanleiding.....	4
1.1.2.1 Directe aanleiding	4
1.1.2.2 Juridisch kader	4
1.1.2.3 Archeologische voorkennis	4
1.1.3 Huidige situatie en gekende verstoringsen.....	5
1.1.4 Geplande werken.....	7
1.1.5 Onderzoeksopdracht.....	11
1.1.6 Werkwijze en strategie	12
1.1.7 Randvoorwaarden	13
1.2 BUREAUONDERZOEK: ASSESSMENTRAPPORT	14
1.2.1 Landschappelijke situering.....	14
1.2.1.1. Ligging van het plangebied	14
1.2.1.2. Aardkundige gegevens	14
1.2.2 Archeologische situering.....	20
1.2.2.1 Centraal Archeologische Inventaris.....	20
1.2.2.2 (Archeologie)nota's en eindverslagen.....	23
1.2.3 Historische situering.....	23
1.2.3.1 Historisch kader	24
1.2.3.2 Cartografische bronnen.....	25
1.2.1.3. Orthofotografische kaarten.....	26
1.2.4 Beantwoording van de onderzoeksvragen.....	31
1.3 SYNTHESE	33
1.3.1 Interpretatie en datering van het projectgebied.....	33
1.3.2 Archeologische verwachting	33
1.3.3 Afweging noodzaak verder vooronderzoek	34
SAMENVATTING	36
LITERATUUR	37
Bibliografie.....	37
LIJSTEN	38
Lijst van Figuren	38
Lijst van Tabellen.....	38
BIJLAGEN	39

VOORWOORD

Archeoservice voerde een archeologisch vooronderzoek uit in het kader van een omgevingsvergunningsaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen ter hoogte van Nazarethsestraat 7A te Kruisem (provincie Oost-Vlaanderen). De initiatiefnemer plant de sloop van de bestaande woning, bijgebouwen, stallen en waterbekken, gevolgd door de bouw van een koppelwoning met bijhorende verharding en infrastructuur. Deze ingrepen gaan gepaard met bodemingrepen die mogelijk een impact kunnen hebben op eventueel aanwezige archeologische resten.

Het bureauonderzoek werd uitgevoerd door erkend archeoloog Kirsten Van Campenhout conform de Code van Goede Praktijk (versie 4.0) en vormt de eerste fase van het archeologisch vooronderzoek. Op basis van een analyse van landschappelijke, archeologische en historische gegevens wordt nagegaan in welke mate archeologisch erfgoed binnen het plangebied kan voorkomen en wat de mogelijke impact van de geplande werken op het bodemarchief is.

Het onderzoek toont aan dat het plangebied sinds de tweede helft van de 20ste eeuw grotendeels ingericht is als erf met meerdere landbouwgebouwen en verhardingen. Deze inrichting heeft vermoedelijk geleid tot aanzienlijke bodemverstoring. De geplande werken bevinden zich bovendien grotendeels binnen reeds verstoorte zones.

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van archeologische waarden niet met zekerheid worden vastgesteld. De combinatie van de hoge mate van verstoring, de beperkte oppervlakte van mogelijk onverstoorte zones en de lage verwachting op betekenisvolle kenniswinst vormt echter de basis voor de beoordeling van de noodzaak van verder archeologisch onderzoek.

Bijgevolg wordt in het kader van de geplande werken geen verder vooronderzoek binnen het plangebied geadviseerd.

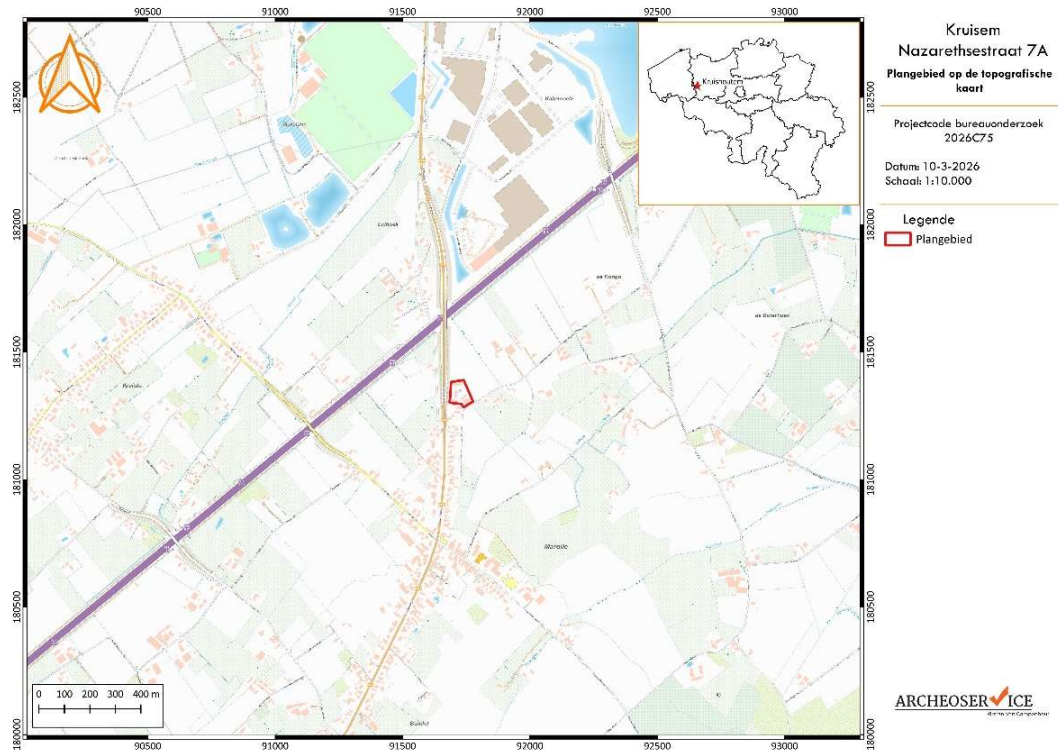
1. Verslag van Resultaten

BUREAUONDERZOEK 2026C75

1.1 BUREAUONDERZOEK: BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode Onroerend Erfgoed	2026C75	
Toponiem	Kruisem Nazarethsestraat 7A	
Adres	Nazarethsestraat 7A, 9770 Kruisem, provincie Oost-Vlaanderen	
Kadastrale gegevens	KRUISEM AFD 1/KRUISSHOUTEM/Sectie A/ Perceel 1850A en 1850B	
Bounding box (Lambert '72)	ZO x: 91779.21, / y: 181285.41 NW x: 91684.01, / y: 181388.47	
Topografische ligging	Zie Figuur 1	
Kadasterplan	Zie Figuur 2	
Oppervlakte plangebied	Ca. 6.061 m ²	
Oppervlakte bodemingreep	Ca. 2.380 m ²	
Projectnummer Archeoservice	2026/0009	
Betrokken actoren	Erkende archeoloog:	Kirsten Van Campenhout (erkenningnummer 2015/00060)
	Betrokken actor:	Kirsten Van Campenhout (erkenningnummer 2015/00060)
	Betrokken derden:	Niet van toepassing
Beheer en plaats documentatie	Archeoservice Bloempotstraat 23A 9170 Meerdonk	
Uitvoeringsperiode	9 – 13 maart 2026	
Uitgevoerd onderzoek	Bureauonderzoek	

Figuur 1: Plangebied op de topografische kaart.¹

Figuur 2: Projectie van het plangebied op het kadasterplan.²

¹ Agiv 2026.

² Agiv 2026.

1.1.2 AANLEIDING

1.1.2.1 DIRECTE AANLEIDING

Archeoservice heeft in de periode maart 2026 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd naar aanleiding van een omgevingsvergunningaanvraag voor een stedenbouwkundige handelingen. De initiatiefnemer plant het bouwen van twee woningen na sloop van de bestaande woning met bijgebouw, het bijgebouw, het waterbekken en de twee stallen op de site gelegen Nazarethsestraat 7a te Kruisem waardoor eventuele archeologische waarden vernietigd zullen worden. Het doel van de onderhavige studie is om archeologische evaluatie van het terrein op te maken. Dit gebeurt in eerste instantie door de opmaak van een **bureaustudie**.

1.1.2.2 JURIDISCH KADER

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een aanvraag in functie van stedenbouwkundige handelingen waarbij de voorwaarden voldoen aan art. 5.4.1. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014. Het vooronderzoek is door Kirsten Van Campenhout (OE/ERK/Archeoloog/2015/00060) uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk 4.0 en werd voor aktename voorgelegd aan het agentschap Onroerend Erfgoed.

Het plangebied *Kruisem Nazarethsestraat 7A* voldoet aan de volgende voorwaarden om een archeologienota te verplichten, zoals aangeduid op onderstaande beslissingsboom (Figuur 3) van het agentschap Onroerend Erfgoed:

- ✓ Het plangebied ligt niet in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt; noch ter hoogte van een archeologische site of zone.
- ✓ Het plangebied ligt gedeeltelijk in woongebied;
- ✓ De totale perceelsoppervlakte waar het plangebied *Kruisem Nazarethsestraat 7A* betrekking tot heeft, bedraagt ca. 6.061 m²;
- ✓ De totale oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 2.380 m²;

Deze archeologienota, waarvan akte genomen door het agentschap Onroerend Erfgoed, wordt bij de omgevingsvergunningaanvraag gevoegd.

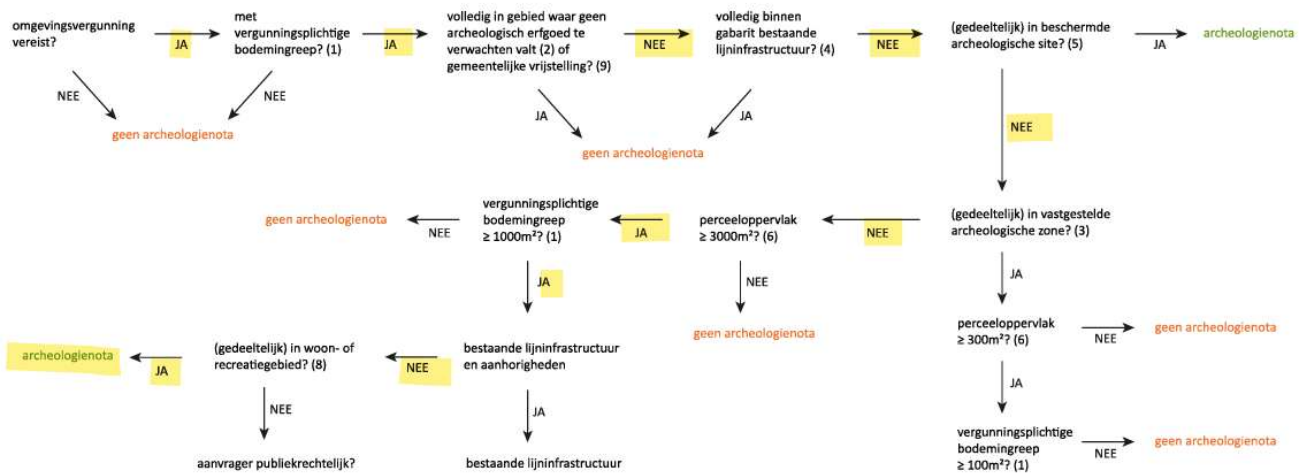
1.1.2.3 ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Binnen het plangebied zijn geen archeologische sites bekend. Het plangebied valt dan ook buiten een beschermde archeologische site en komt niet voor op de kaart met gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te verwachten zijn (GGA, gebieden geen archeologie).³

---

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017.

Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

Figuur 3: Beslissingsboom in functie van huidig project.

1.1.3 HUIDIGE SITUATIE EN GEKENE VERSTORINGEN

Het plangebied *Kruisem Nazarethsestraat 7A* ligt bijna 4 km ten noorden van de gemeente Kruisem, in de provincie Oost-Vlaanderen. Het terrein ligt in een open agrarisch landschap dat gekenmerkt wordt door uitgestrekte landbouwpercelen, verspreide bebouwing en enkele infrastructuurlijnen die het landschap structureren. Ten westen van het plangebied bevindt zich de Deinsteenweg, een belangrijke noord-zuid gerichte verkeersas in de regio. Deze steenweg loopt over de autosnelweg E17, die zich net ten noorden van het plangebied bevindt en een zuidwest-noordoostelijke oriëntatie heeft. De aanwezigheid van deze infrastructuur bepaalt in belangrijke mate de ruimtelijke structuur van de omgeving.

Het plangebied zelf ligt ten oosten van deze steenweg en wordt ontsloten via de Nazarethsestraat, een lokale weg die in oostelijke richting aftakt van de Deinsteenweg en langs de zuidelijke rand van het plangebied loopt. De ruimere omgeving bestaat hoofdzakelijk uit landbouwpercelen met sporadische bebouwing, waardoor het landschap een open en landelijk karakter behoudt. Het perceel heeft een onregelmatige vorm en bevindt zich op de overgang tussen het bebouwde lint langs de Deinsteenweg en het open landbouwgebied.

Op basis van de meest recente orthofoto is het plangebied momenteel ingericht als een erf met meerdere gebouwen en bijhorende buitenruimte (Figuur 4). Binnen de perceelsgrenzen bevinden zich verschillende constructies die verspreid liggen over het terrein. Het betreft drie stallen (met mestkelders), een woning met bijgebouw, een loods en een wateropvangbekken. De centrale zone van het perceel bestaat grotendeels uit een open erf met gedeeltelijk verharde oppervlakken die vermoedelijk gebruikt worden voor circulatie en opslag. Tussen de gebouwen bevinden zich graszones en onverharde delen.

In de onmiddellijke omgeving van het plangebied bevinden zich enkele andere erven met woon- en bijgebouwen langs de straat, terwijl ten oosten en noorden van het terrein open landbouwpercelen liggen. Het plangebied maakt hierdoor deel uit van een agrarisch landschap waarin erven, lintbebouwing en akkerland elkaar afwisselen.

Figuur 4: Meest recente luchtopname (2025) van het plangebied en omgeving.⁴

⁴ Agiv 2026.

1.1.4 GEPLANDE WERKEN

De opdrachtgever plant het bouwen van twee woningen na sloop van de bestaande woning met bijgebouw, het bijgebouw, het waterbekken en de twee stallen op de site *Kruisem Nazarethsestraat 7a*. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden mogelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 6.061 m² en de geplande ingrepen hebben een oppervlakte van ca. 2.380 m². De gedetailleerde bouwplannen bevinden zich in Bijlage 1.

De aard van de geplande werken bestaat uit twee grote delen: een sloopfase en een nieuwbouwfase. Een bestaande stal en een bestaande loods blijven behouden.

De volgende vrijstaande gebouwen worden **gesloopt**:

- ✓ Stal 1: oppervlakte van 203,40 m² inclusief mestkelder
- ✓ Stal 2: oppervlakte van 441,31 m² inclusief mestkelder
- ✓ Woning en bijgebouw: oppervlakte van 1 64,28 m²
- ✓ Bijgebouw: oppervlakte van 171,65 m²
- ✓ Waterbekken: oppervlakte van 100,70 m²

Het verwijderen van bestaande verharding maakt eveneens deel uit van de sloopfase. Het betreft:

- ✓ Verwijderen grindverharding: 945,07 m² verdeeld over verschillende zones

Na deze voorbereidende fase, worden enkele **nieuwe structuren** ingericht:

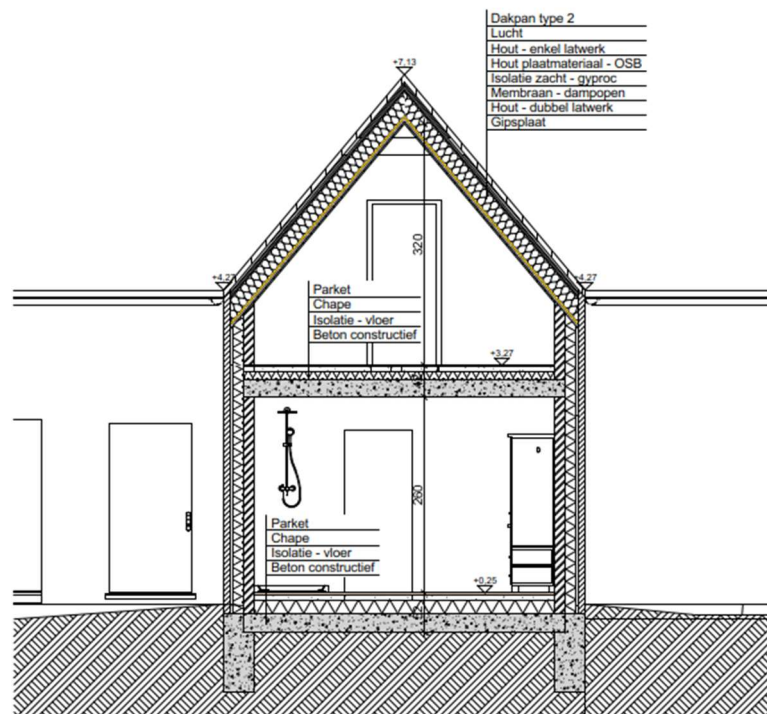
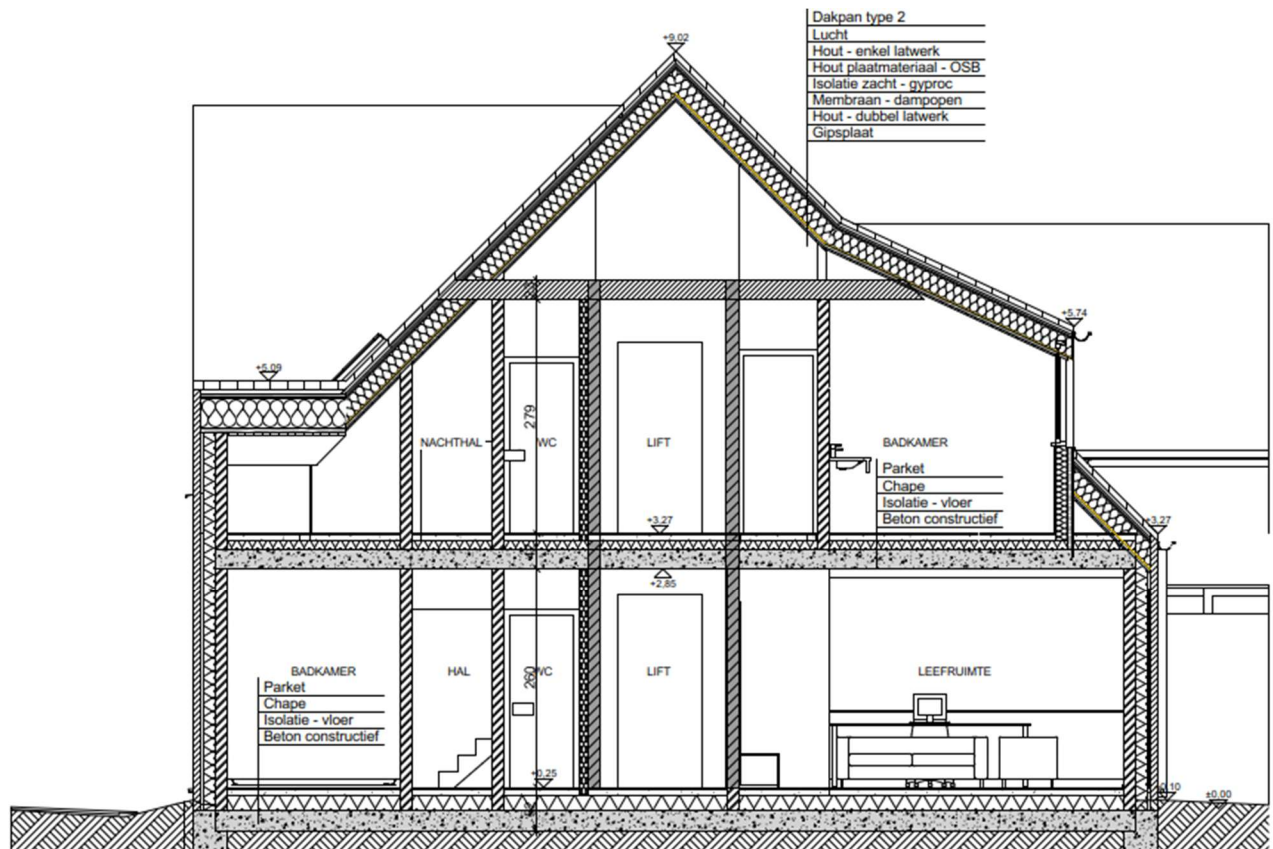
- ✓ Het bouwen van een koppelwoning: oppervlakte van 366,72 m²
- ✓ Aanleg verharding en terras rondom woningen: oppervlakte van 107,44 m²
- ✓ Uitbreiding bestaande grindverharding: oppervlakte van 47,36 m²
- ✓ Aanleg van een wadi: oppervlakte van 34,47 m²

De nieuwbouw zal gefundeerd worden op sleuffunderingen met een vloerplaat. Er wordt dus een zone van 2298,20 m² verdiept tot ca. 34-40 cm om de betonplaat te kunnen gieten. Dit komt grotendeels overeen met de bestaande verstoring. Aan de westelijke kant van de nieuwbouw worden twee regenwaterputten van 10.000L geplaatst die minstens 2 m diep uitgegraven worden.

Voor de aanleg van de soorten verharding wordt een maximale uitgraving van 30 cm voorzien voor een totale oppervlakte van 154,8 m². Ook deze komt grotendeels overeen met bestaande verstoringen.

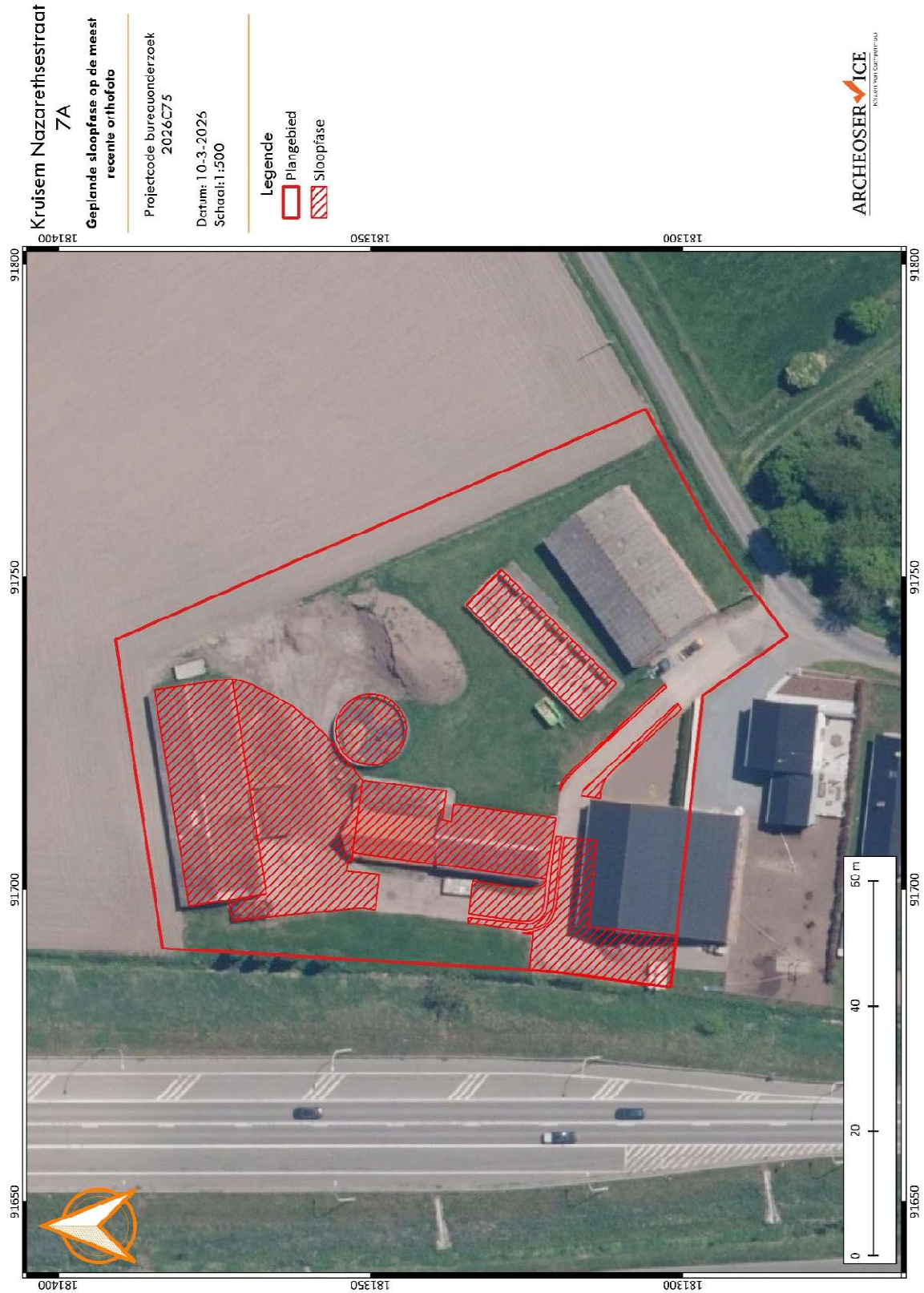
De wadi ligt buiten de bestaande verstoringen en zal maximaal 45 cm uitgegraven worden.

Samenvattend kan gesteld worden dat voor de geplande werken het grootste deel binnen de grenzen van de bestaande verstoring zal plaats vinden. Een uitzondering hierop wordt gevormd door de aanleg van een nieuwe wadi en de uitbreiding van de grindverharding. Deze ingrepen zijn beperkt in oppervlakte en in diepte.

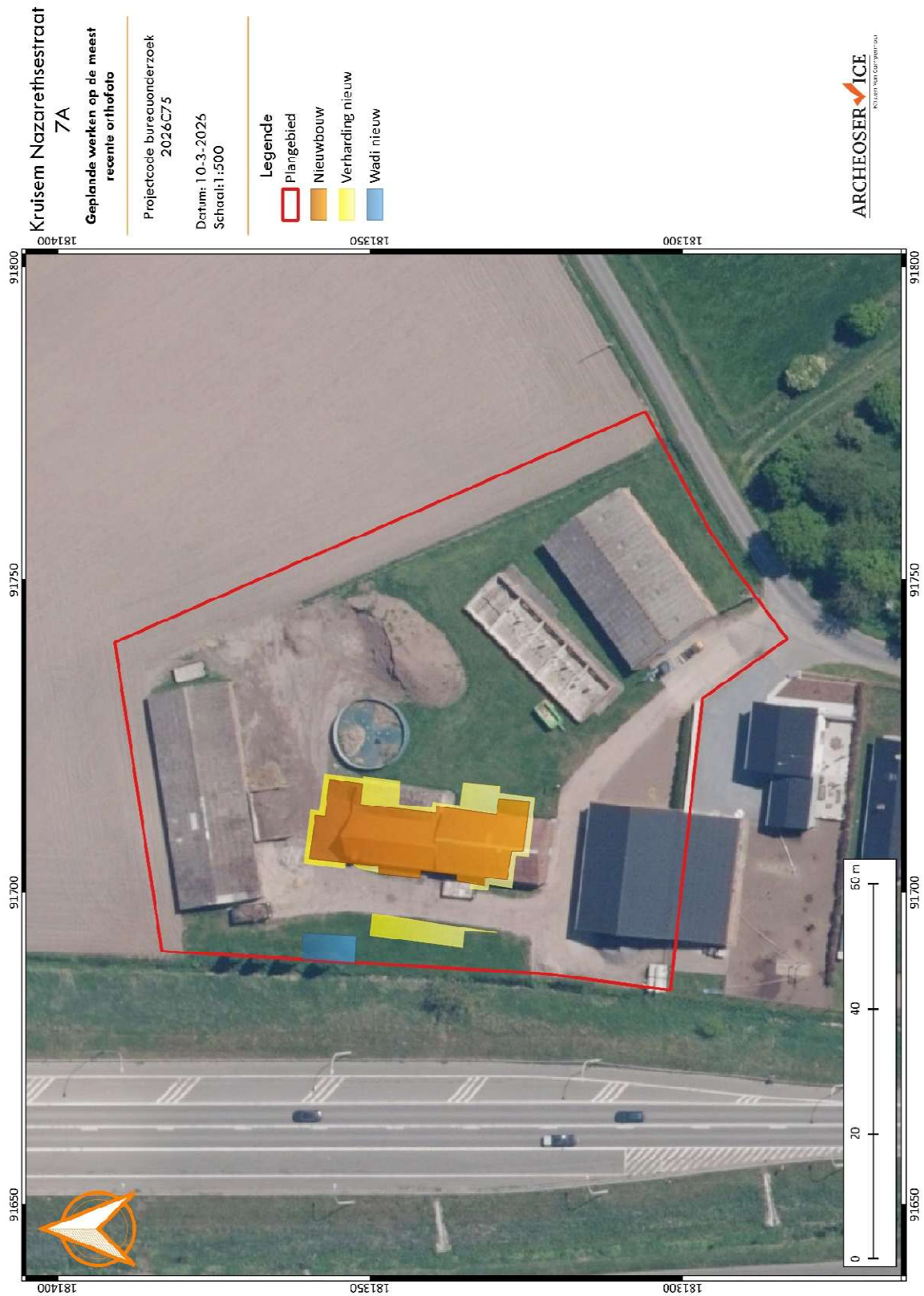
Figuur 5:Doorsnede van de nieuwbouw.⁵

⁵ Plannen aangeleverd door de initiatiefnemer.

Figuur 6: overzicht van de geplande sloopwerken op de meest recente orthofoto. ⁶

⁶ Agiv 2026.

Figuur 7: overzicht van de geplande werken op de meest recente orthofoto. ⁷

⁷ Agiv 2026.

1.1.5 ONDERZOEKSOPDRACHT

Het archeologisch vooronderzoek heeft als opdracht het inventariseren, waarderen en veiligstellen van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen de grenzen van het plangebied. Deze waarden behouden en beschermen voor beschadiging of vernietiging kan op twee manier gebeuren: *in situ* bewaring komt tot stand wanneer de archeologische waarden ingepast kunnen worden in de ontwikkelingsplannen; wanneer dit niet mogelijk is, is behoud *ex situ* de enige optie door het opstellen van maatregelen voor vervolgonderzoek.

Het archeologisch vooronderzoek leidt tot **drie primaire vraagstellingen** die beantwoord dienen te worden:

- ✓ zijn archeologische waarden aanwezig en wat zijn de karakteristieken hiervan?
- ✓ wat is de kenniswaarde van deze mogelijke archeologische waarden?
- ✓ hoe moet worden omgegaan met mogelijke archeologische waarden in het kader van de geplande bodemingrepen?

Het archeologisch vooronderzoek start steeds met een **bureauonderzoek**, maar kan leiden tot (combinaties van) meerdere onderzoeksmethoden. Men maakt een onderscheid tussen vooronderzoek *z*onder ingreep in de bodem en vooronderzoek *m*et ingreep in de bodem.

- Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem kan bestaan uit:
  - ✓ een bureauonderzoek
  - ✓ een landschappelijk onderzoek
  - ✓ geofysisch onderzoek
  - ✓ veldkartering
- Vooronderzoek met ingreep in de bodem kan bestaan uit:
  - ✓ verkennend archeologisch booronderzoek
  - ✓ waarderend archeologisch booronderzoek
  - ✓ proefsleuven en proefputten

Wanneer tijdens het vooronderzoek archeologische waarden worden aangetroffen die relevant zijn en een archeologische vindplaats aanduiden, kan dit leiden tot een archeologische opgraving wanneer de waarden niet *in situ* veiliggesteld kunnen worden.

1.1.6 WERKWIJZE EN STRATEGIE

Het bureauonderzoek is uitgevoerd onder leiding van erkend archeoloog Kirsten Van Campenhout (OE/ERK/Archeoloog/2015/00060) en conform de Code van de Goede Praktijk 4.0. Het doel van het bureauonderzoek bestaat er uit om op basis van verschillende bronnen inzicht te verkrijgen in de genese van het landschap, de bodemopbouw en het gebruik van het projectgebied en zijn omgeving doorheen de tijd. Op basis van deze resultaten wordt een **archeologische verwachting** bepaald, specifiek voor dit plangebied.

De initiatiefnemer heeft alle informatie aangeleverd met betrekking tot de contour van het plangebied en de inplanting en uitvoeringswijze van de geplande werkzaamheden. Dit gebeurde door het aanleveren van de bijgevoegde **ontwerplannen** en aanvullende mondelinge en/of schriftelijke communicatie.

Voor de **landschappelijke situering** van het plangebied worden de volgende digitale kaarten geraadpleegd: de topografische kaart, Tertiair- en Quartairgeologische kaarten, de bodemkaart, de potentiële bodemerosiekaart en het digitale terreinmodel Vlaanderen.⁸ De bodemkundige gegevens werden aangevuld met de informatie die beschikbaar gesteld wordt via de website Databank Ondergrond Vlaanderen.⁹

Informatie over **archeologische waarden** binnen en in de regio van het plangebied worden verzameld via de Centraal Archeologische Inventaris (CAI)¹⁰ en via de databank van in akte genomen (archeologie)nota's en eindverslagen¹¹.

De **historische situering** van de gemeente, en meer specifiek het plangebied zelf, is beschreven aan de hand van uitgegeven en onuitgegeven bronnen in combinatie met de Inventaris Onroerend Erfgoed¹². Ook historische kaarten werden geraadpleegd. Vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het plangebied en haar regio zijn verschenen, kan het bijdragen tot het beeld over de evolutie van het plangebied. Men moet echter steeds indachtig zijn dat bij afwezigheid van bebouwing dit geen garantie biedt dat er niets geweest is. In de beginperiode van de cartografie was er geen of weinig aandacht voor de burgerlijke architectuur en is het pas vanaf de 19de eeuw dat de eerste gedetailleerde kadasterkaarten verschijnen. Voor het historisch onderzoek worden de volgende basiskaarten geraadpleegd: de Ferrariskaart, de Atlas der Buurtwegen en de Vandermaelenkaart. Ook Cartesius¹³, een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, is geraadpleegd. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste decennia.

De studie van de hierboven vermelde bronnen gaf geen aanleiding tot een verder archiefonderzoek of het inwinnen van aanvullend wetenschappelijk advies.

De volgende **onderzoeksvragen** zouden beantwoord moeten worden door het bureauonderzoek:

- ✓ Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

---

⁸ Raadpleegbaar via www.geopunt.be

⁹ Raadpleegbaar via www.dov.vlaanderen.be

¹⁰ Raadpleegbaar via <https://cai.onroerenderfgoed.be>

¹¹ Raadpleegbaar via www.geopunt.be

¹² Raadpleegbaar via <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

¹³ Raadpleegbaar via <https://cartesius.be>

- ✓ Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- ✓ Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- ✓ Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- ✓ Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- ✓ Zijn er archeologische waarden aanwezig binnen het onderzoeksterrein? Zo ja, wat is de aard van deze waarden?
- ✓ Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.1.7 RANDVOORWAARDEN

Niet van toepassing.

1.2 BUREAUONDERZOEK: ASSESSMENTRAPPORT

Het bureauonderzoek heeft tot doel om zonder ingreep in de bodem maar op basis van de bestaande informatie (landschappelijk, historisch, archeologisch) na te gaan in hoeverre er archeologische resten aanwezig kunnen zijn binnen de grenzen van het projectgebied. Er wordt een beschrijving gemaakt van de geplande werken waarvoor een vergunning wordt aangevraagd, van de uitvoeringswijze ervan en van de impact op het bodemarchief.

1.2.1 LANDSCHAPPELIJKE SITUERING

Het bureauonderzoek heeft tot doel om zonder ingreep in de bodem na te gaan in hoeverre er archeologische waarden aanwezig kunnen zijn. Dit gebeurt op basis van de bestaande informatie, o.a. de onderstaande aardkundige gegevens.

Tabel 1. Overzicht van de landschappelijke resultaten

Bron	Resultaat
Huidig gebruik	Bebouwd en verhard met boomrijke zone in het noordoosten
Tertiairgeologische kaart	Formatie van Kortrijk (Lid van Aalbeke, KoAa)
Quartaairgeologische kaart	Type 3, pleistocene eolische afzettingen
Bodemkaart	Matig droge, zandige leembodem zonder profiel (Scp)
Topografie	Vlaamse Ardennen
Hydrografie	Beerhofbeek en de Leebeek

1.2.1.1. LIGGING VAN HET PLANGEBIED

Het plangebied ligt in buitenstedelijk gebied ten noorden van de gemeente Kruisem in de provincie Oost-Vlaanderen (zie figuur 1 en 2). Het plangebied is gelegen ten oosten van de Deinsesteenweg en net ten zuiden van de E17. Het studiegebied situeert zich binnen de zandlemige streek van Vlaanderen. Deze fysisch-geografische regio vormt de overgang tussen de zandstreek in het noorden en de leemstreek in het zuiden van Vlaanderen. Het landschap wordt gekenmerkt door een licht golvend reliëf met overwegend open landbouwpercelen en verspreide hoevebebouwing langs de wegen

1.2.1.2. AARDKUNDIGE GEGEVENS

Het Tertiair is een geologisch tijdvak dat de periodes Paleogeen en Neogeen omvat. Het tekent het begin van de menselijke geschiedenis.

De **Tertiairgeologische kaart** wijst op de aanwezigheid van het Lid van Aalbeke (KoAa). Deze tertiaire formatie maakt deel uit van de afzettingen van de Formatie van Kortrijk en bestaat voornamelijk uit kleirijke mariene sedimenten die tijdens het Eoceen werden afgezet (Figuur 8).¹⁴ Deze donkergrijze tot blauwe kleien met glimmers werden gevormd in een mariene omgeving en vormen vandaag een relatief compacte en weinig doorlatende ondergrond.

¹⁴ De Moor 2000.

Ten zuiden van het plangebied komt het Lid van Kortemark (TtKo) voor. Dit lid bestaat eveneens uit kleirijke afzettingen maar kan lokaal een iets andere samenstelling vertonen met variaties in siltige en zandige fracties. Het plangebied ligt dus net ten noorden van de overgang tussen deze twee tertiaire eenheden. De ondergrond van het plangebied zelf wordt echter volledig gekenmerkt door de afzettingen van het Lid van Aalbeke.

Het Neogeen wordt gevolgd door de jongste periode in de aardgeschiedenis: het Quartair. De sedimenten van Quartaire ouderdom worden op grote schaal aan het oppervlak van de aarde aangetroffen en zijn weergegeven op de **Quartairgeologische kaart** (Figuur 9). Op de quartairgeologische kaart ligt het plangebied binnen zonetype **3**, een eenheid die verwijst naar pleistocene eolische afzettingen, voornamelijk bestaande uit dekzanden en zandige leemafzettingen. Deze sedimenten zijn gevormd tijdens de koude fasen van het Pleistoceen, toen wind een belangrijke rol speelde bij het transport en de afzetting van sediment. Ten zuiden van het plangebied bevindt zich zonetype 1, die doorgaans betrekking heeft op jongere quartaire afzettingen, vaak alluviale of colluviale sedimenten die gevormd werden onder invloed van water en hellingsprocessen. Deze zone volgt grotendeels de lagere delen van het landschap en kan verband houden met lokale drainage- of beekvalleien. Ten oosten van het plangebied bevindt zich zone 3a, een variant binnen dezelfde quartaire eenheid waarbij eveneens eolische afzettingen voorkomen, maar met een iets andere samenstelling of stratigrafische opbouw. Deze zone kan bijvoorbeeld een andere dikte van de dekzanden of een variatie in sedimentstructuur vertegenwoordigen.

De **bodemkaart** toont aan dat binnen de grenzen van het plangebied één bodemtype aanwezig is: Scp (Figuur 10). Dit bodemtype staat voor een matig droge zandige leembodem zonder profiel. Het zandlemig dek is meestal 50 cm dik en gaat over op een leemsubstraat of op Tertiair materiaal (klei, klei-zand). Tussen de donker bruinrijze Ap van 30-40 cm en het moedermateriaal of substraat bevindt zich een zwak humeuze overgangshorizont van 10-20 cm dikte. Roestverschijnselen beginnen op 60-90 cm.

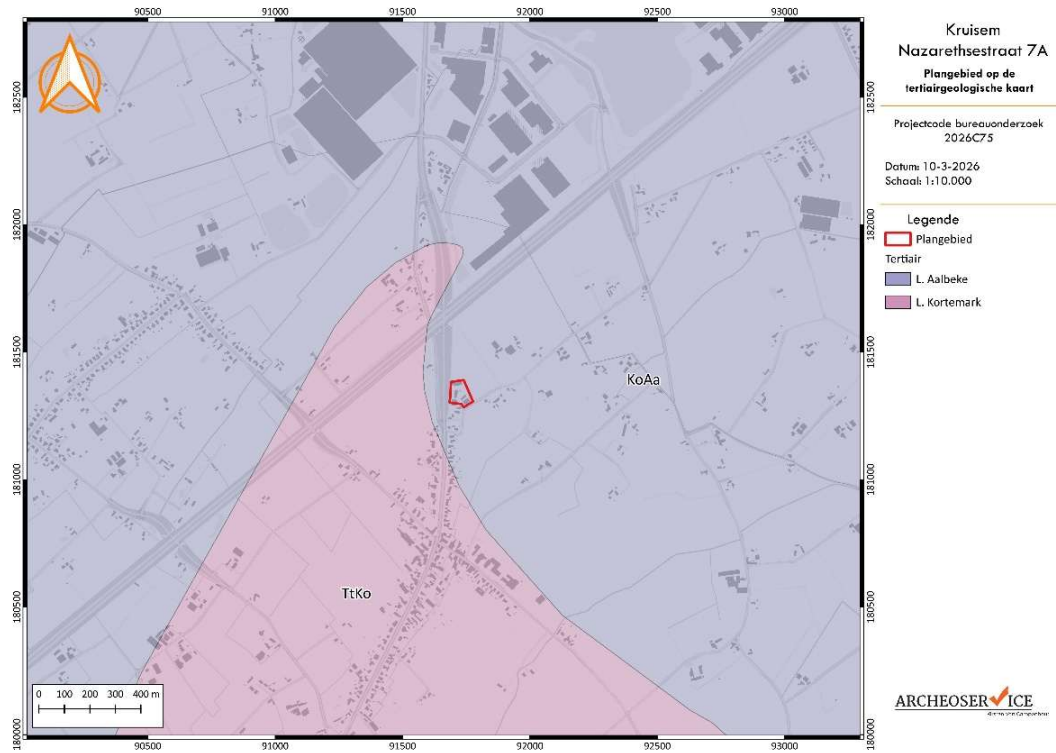
De **potentiële bodemerosie** rondom het projectgebied staat aangeduid als “verwaarloosbaar”. De potentiële bodemerosie binnen het projectgebied is onbekend (Figuur 11).¹⁵

In **topologisch opzicht** bevindt het plangebied zich aan de voet van de noordelijke uitloper van een heuvelrug die uitkijkt over de vlakte tussen de Leie en de Schelde in het noorden. Vanop deze heuvelrug ontspringen de Beerhofbeek en de Leebeek, die ten noordwesten en ten zuidoosten van het plangebied stromen richting de Scheldevallei.

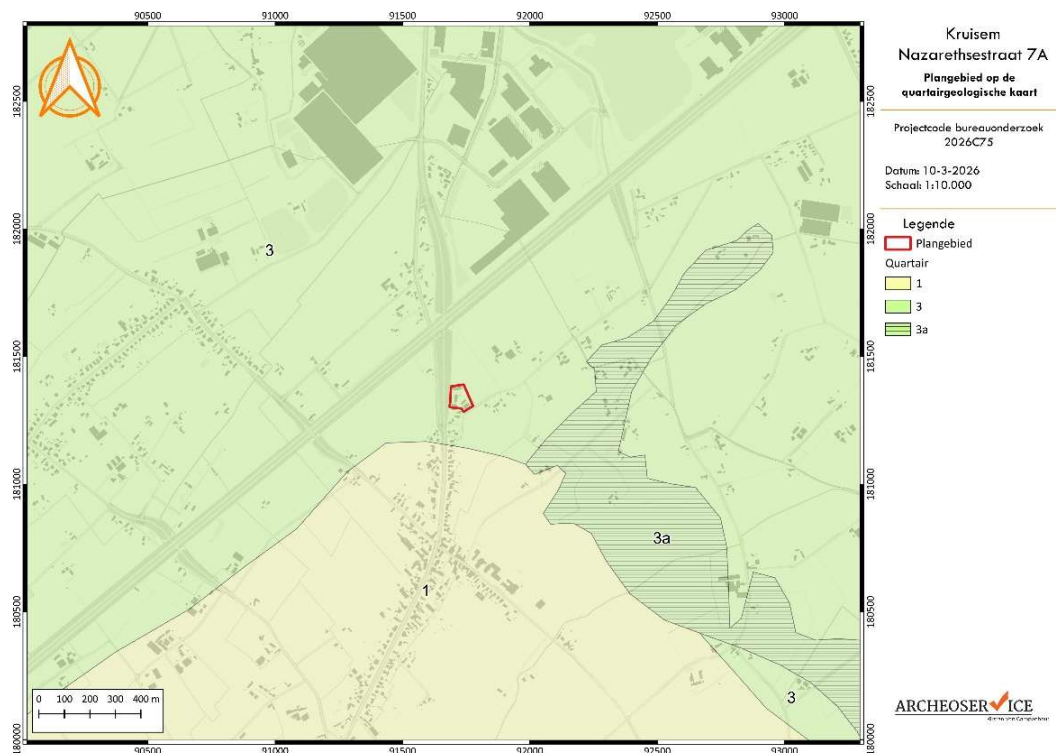
Volgens het **Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen** (DHM II) bevindt het plangebied zich op de overgang van het vlakland van Nazareth in het noorden naar het Plateau van Kruisem (Figuur 12). Het vlakland wordt gekenmerkt door een microreliëf van beekvalleien. Het projectgebied zelf bevindt zich op een hoogte tussen 13,8 en 14,8 m +TAW (Figuur 13 en 14). Het terrein loopt naar het noordoosten af. Op basis van het DHM valt op dat het westelijke deel van het terrein is opgehoogd. Het terrein is redelijk geaccidenteerd, mogelijk als gevolg van de aanleg van de Deinsesteenweg en de bebouwing.

---

¹⁵ DOV Vlaanderen 2024.

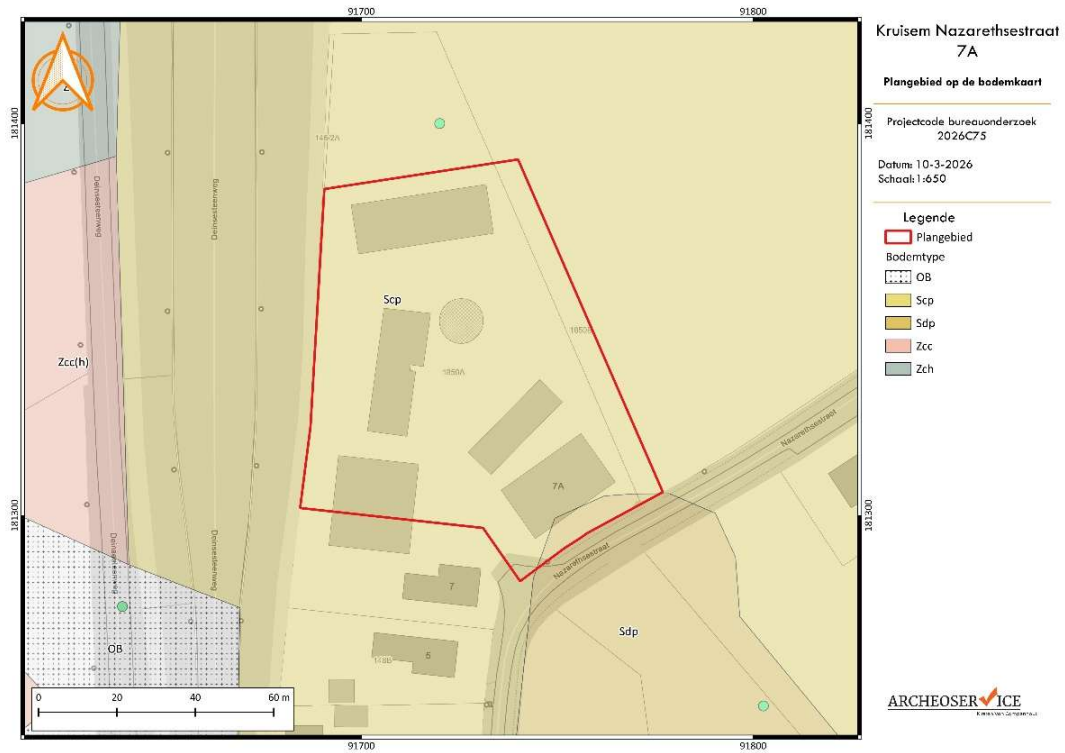
Figuur 8: Plangebied weergegeven op de tertiairgeologische kaart.¹⁶

Figuur 9: Plangebied weergegeven op de quartairgeologische kaart.¹⁷

¹⁶ DOV Vlaanderen 2026.

¹⁷ DOV Vlaanderen 2026.

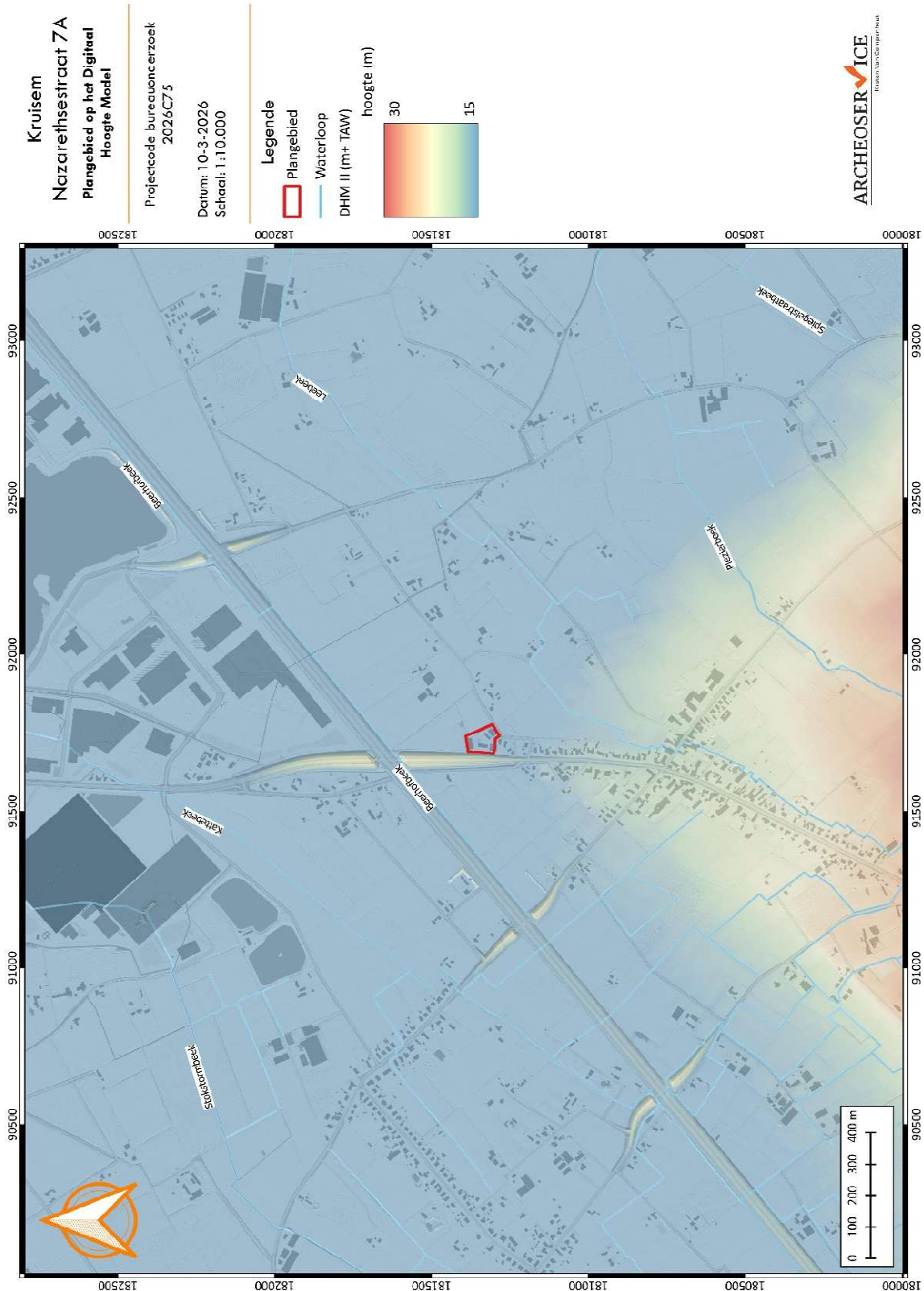
Figuur 10: Plangebied weergegeven op de bodemkaart.¹⁸

Figuur 11: Plangebied weergegeven op de bodemerosiekaart.¹⁹

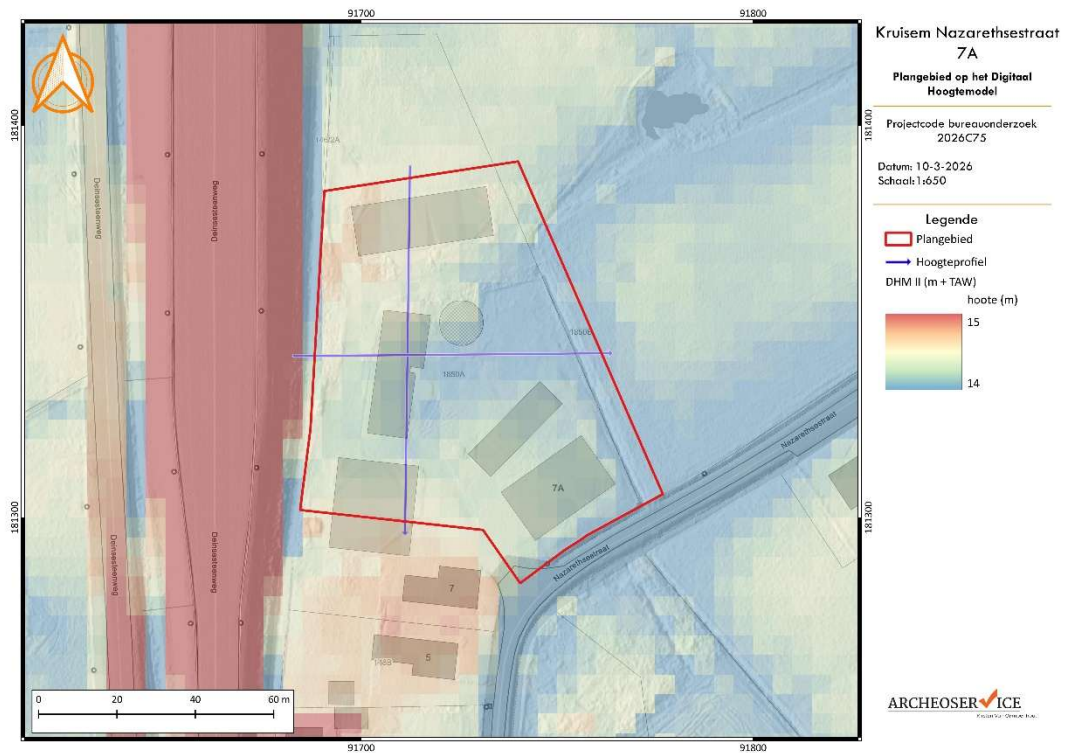
¹⁸ DOV Vlaanderen 2026.

¹⁹ DOV Vlaanderen 2026.

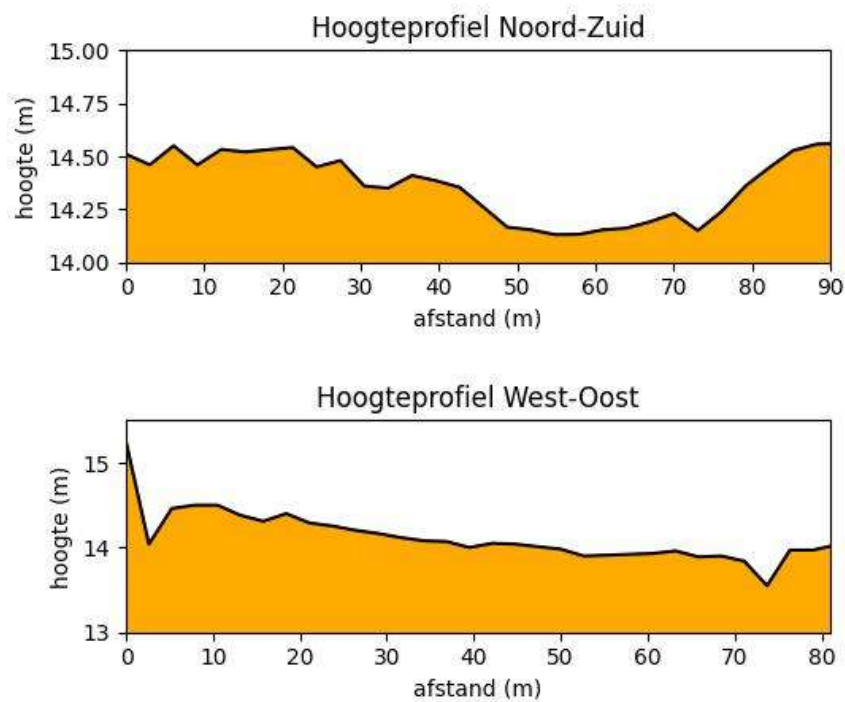

Figuur 12: Uitgebreide weergave van het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen met aanduiding van het plangebied.²⁰

²⁰ DOV Vlaanderen 2026.

Figuur 13: Detailweergave van het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen met aanduiding van het plangebied.²¹

Figuur 14: Weergave van de twee hoogteprofielen.²²

²¹ DOV Vlaanderen 2026.

²² DOV Vlaanderen 2026.

1.2.2 ARCHEOLOGISCHE SITUERING

Uit raadpleging van het Geoportaal van Onroerend Erfgoed blijkt dat het plangebied niet in een beschermde archeologische zone is gelegen, noch in een zone waar geen archeologisch erfgoed meer te verwachten valt.

Tabel 2. Overzicht van de archeologische gegevens

Bron	Resultaat
Archeologische zone	Niet van toepassing
GGA	Niet van toepassing
CAI	Geen meldingen binnen het plangebied. Sporen uit de postmiddeleeuwse periode in het noorden en meerperiodensite in het zuiden.
(Archeologie)nota's en Eindverslagen	Niet van toepassing

1.2.2.1 CENTRAAL ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS

Om een overzicht te krijgen van de gekende archeologische vindplaatsen is in eerste instantie de databank van de **Centraal Archeologische Inventaris (CAI)** op de topografische kaart geplot. Volgens de CAI bevinden zich binnen het plangebied geen vindplaatsen. In een ruimere omgeving zijn wel enkele vindplaatsen bekend, zoals te zien op Figuur 15.

Tabel 3: Overzicht van de CAI-meldingen binnen een straal van ongeveer 1000m.

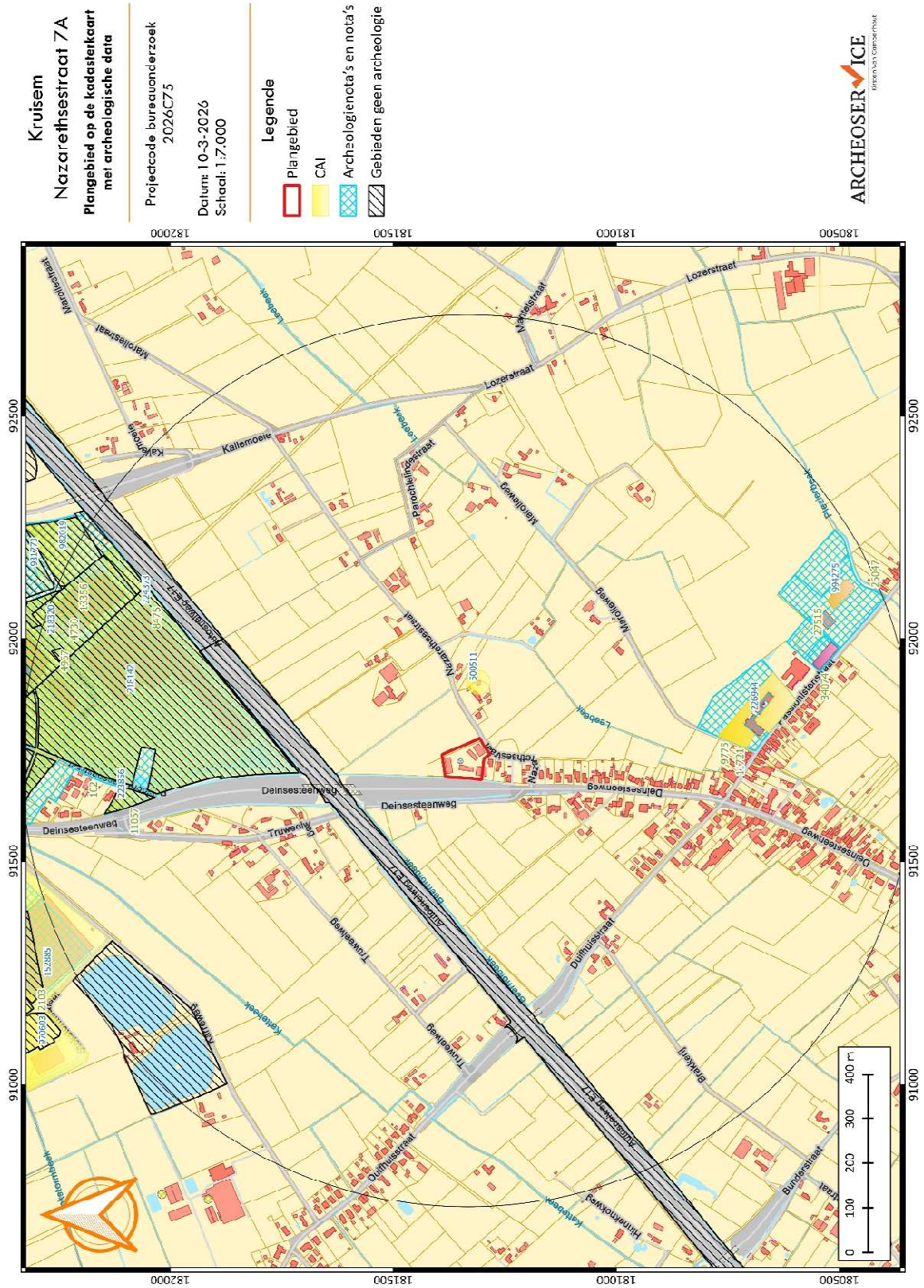
CAI-nummer	Korte beschrijving
152885	Losse vondsten, grachten, (hard)kuilen (MESO, ROM, late ME, NT): Petegem-aan-de-Leie (Deinze)
218142	Houtskoolmeilers, kuilen en greppels (Onbekend, NT): Souverijnstraat (Nazareth-De Pinte)
218319	Greppels en grachten (NT): Kruishoutem (Kruisem)
218320	Greppels en grachten (NT): Nazareth (Nazareth-De Pinte)
223856	Kuilen (NT): Deinsteenweg 252 (Kruisem)
224373	Houtskoolmeilers (ROM, volle ME): Groot Prijkels (Nazareth-De Pinte)
226944	Nederzettingssporen (volle ME): Passionistenstraat 13-17 (Kruisem)
500511	Losse vuursteenvondst (STEEN): Nazarethsestraat (Kruisem)
981773	Grachtsysteem (NT): Soeverijnstraat (Nazareth-De Pinte)
982019	Grachtsysteem (NT): Oudenaardsesteenweg (Kruisem), Kallemoeie (Nazareth-De Pinte)
991889	Erf (volle en late ME): Passionistenstraat (Kruisem)
994275	Losse vondsten, kuilen, erf en greppels (STEEN, BRONS, IJZ, KAROL) Passionistenstraat 31 (Kruisem)

De archeologische meldingen in de regio van het plangebied concentreren zich in twee verschillende gebieden: ca. 800 m ten noorden van het plangebied en ca. 800 m ten zuidoosten van het plangebied. In de directe nabijheid van het plangebied zijn geen meldingen aanwezig, met uitzondering van één: een losse vondst van bewerkt vuursteen (CAI nummer 500511). Aangezien deze aan de oppervlakte is verzameld is het eerder waarschijnlijk dat deze in een secundaire context is aangetroffen.

De concentratie aan meldingen ten noorden van het plangebied bevinden zich allemaal rond **Groot Prijkels en Stokstorm**. Hier is een groot gebied onderzocht door middel van meerdere archeologische vooronderzoeken zoals landschappelijke boringen en proefsleuven. Er werden weinig archeologisch relevante sporen geregistreerd tijdens deze onderzoeken. Het merendeel valt onder de categorie van grachten en kon gedateerd worden in de nieuwe tijden. Daarnaast werden evenmin indicatoren aangetroffen voor het situeren van intacte vuursteenvindplaatsen.

Op het landschappelijk hoger gelegen gebied ten zuiden van het plangebied zijn wel degelijk archeologische vindplaatsen waargenomen die vlakdekkend zijn onderzocht door middel van opgravingen. Ter hoogte van de **Passionistenstraat 13-17** werden tijdens het vooronderzoek sporen aangetroffen in verband met perceel indeling (CAI nummer 226944). Ten westen van de huidige kerk werden een waterput, enkele paalkuilen en verschillende greppels aangetroffen. Uit de resultaten van de daarop volgende opgraving blijkt dat binnen het plangebied sporen en structuren uit de volle en late Middeleeuwen aanwezig waren (CAI nummer 991889). Door uitgebreide verstoringen kon slechts beperkt inzicht verkregen worden in deze site. Een groot deel van de nederzetting lijkt zich ook buiten het plangebied te bevinden. De meeste sporen zijn in de volle Middeleeuwen te dateren: greppels, waterputten en twee plattegronden van hoofd- of bijgebouwen (1125-1300 n.Chr.). De plattegronden werden slechts gedeeltelijk aangetroffen. Sporen uit de late middeleeuwen waren o.a. enkele waterkuilen. Ook voor deze waterkuilen situeerde het bijhorende erf zich waarschijnlijk buiten de grenzen van het plangebied.

Iets verderop, ter hoogte van **Passionistenstraat 31** zijn tijdens de vlakdekkende opgraving een meerperiodensite aangesneden (CAI nummer 994275). De oudste sporen gaan terug tot de late bronstijd, maar het merendeel van de sporen lijkt te behoren tot een bewoningssite uit de late ijzertijd. Tijdens het onderzoek werden minstens drie vierpostenspiekers, enkele losse kuilen en paalkuilen aangetroffen. Naast de sporen uit de metaaltijden werden ook twee greppels en een palenrij langs een ervan vastgesteld die op basis van de vondsten te dateren zijn in de Karolingische periode. Mogelijk behoren ook deze sporen tot een grotere bewoningssite, waarvan de kern zich buiten de opgravingszone bevindt.

Figuur 15: Overzicht van de archeologische data op de kadastrale kaart.²³

²³ Onroerend Erfgoed Vlaanderen 2026, Agiv 2026.

1.2.2.2 (ARCHEOLOGIE)NOTA'S EN EINDVERSLAGEN

Ook de databank van de in akte genomen **(archeologie)nota's en eindverslagen** is geraadpleegd om eventueel archeologisch onderzoek in de buurt van het plangebied te inventariseren. In de ruime omgeving werden reeds verschillende onderzoeken uitgevoerd (Figuur 15).

Tabel 4: Overzicht van de archeologienota's (AN), nota's (N) en eindverslagen (E) in de buurt.

ID-nummer	Toponiem	Uitgevoerd	Advies
102 (AN), 4730 (N), 4967 (N), 8475 (N), 11057 (N), 13346 (N), 16640 (N),	Nazareth Groot Prijkels	Bureauonderzoek, landschappelijk booronderzoek en proefsleuvenonderzoek	Geen verdere maatregelen
2105 (AN)	Deinze Deinze -Stokstorm D2 en D3	Bureauonderzoek	Uitgesteld vooronderzoek
9775 (AN), 11721 (N), 3019 (E)	Kruishoutem Passionistenstraat	Bureauonderzoek, landschappelijk booronderzoek en proefsleuvenonderzoek, opgraving	Vrijgave
26047 (AN), 31911 (N), 3424 (E)	Kruisem Passionistenstraat 31	Bureauonderzoek, landschappelijk booronderzoek en proefsleuvenonderzoek, opgraving	Vrijgave
27515 (AN), 28864 (AN), 34074 (N), 3707 (E)	Kruisem Passionistenstraat	Bureauonderzoek, landschappelijk booronderzoek en proefsleuvenonderzoek, opgraving	Vrijgave

In de directe nabijheid van het plangebied zijn nog geen terreinen onderzocht in het kader van een archeologienota. Ten noorden en ten zuidoosten van het plangebied zijn meerdere terreinen het onderwerp geweest van verschillende archeologische onderzoeken. Naar het noorden toe, leverden deze onderzoeken niet altijd relevante archeologische sporen op. De terreinen in het zuidoosten konden wel leiden naar een archeologische vindplaats, ook al bleken de vindplaatsen nooit volledig in kaart gebracht te kunnen worden. Deze vindplaatsen bevinden zich op de hoger gelegen gebieden, nabij een waterloop. De resultaten van deze onderzoeken zijn kort besproken in hoofdstuk 1.2.2.1.

1.2.3 HISTORISCHE SITUERING

In het volgende hoofdstuk wordt het historisch kader geschetst van het plangebied. In eerste instantie wordt de politieke-economische sfeer weergegeven waarbinnen de ruime regio van het plangebied zich heeft bevonden. Vervolgens wordt het plangebied in detail bekeken aan de hand van historische kaarten, in dit geval vanaf de 18de eeuw.

Tabel 5. Overzicht van de historische gegevens

Bron	Resultaat
Inventaris Onroerend Erfgoed	Kruishoutem, Kruisem
Villaret-kaart (1745-1748)	Gedeeltelijk bebost, akkerland met bebouwing ten westen
Ferrariskaart (1771-1778)	Akkerland met bebouwing langs westelijke rand
Atlas der Buurtwegen (ca. 1840)	Akkerland met bebouwing langs westelijke rand
Vandermaelenkaart (1846-1854)	Akkerland met bebouwing langs westelijke rand
Popp (1842-1879)	Akkerland met bebouwing langs westelijke rand
Topografische kaarten (1879-1969)	Akkerland met bebouwing langs westelijke rand
Orthofoto 1971	Westelijke bebouwing weg n.a.v. nieuwe Deinsesteenweg, nieuwe bebouwing binnen plangebied: woning, stal, loods
Orthofoto 1990	Bebouwing: woning met bijgebouw, twee stallen, loods en verharding
Orthofoto 2006	Uitbreiding: bouw derde stal en wateropvangbekken
Orthofoto 2023	Vernieuwing verharding

1.2.3.1 HISTORISCH KADER²⁴

Het plangebied is gelegen in de gemeente Kruisem. In 2019 fuseerden Kruishoutem en Zingem tot de gemeente Kruisem. Het plangebied situeert zich in het toenmalige Kruishoutem.

Systematisch archeologisch onderzoek op de site Kapellekouter ten zuiden van de huidige dorpskom wijst op een zeer oude occupatie met vondsten van laat-neolithische graven van de klokbekecultuur als oudste vondsten. De eerste schriftelijke vermelding van de "*villa dominica hutheim*" dateert van een charter van Karel de Kale van 847 waarin hulthem deel uitmaakt van de bezittingen van de abt van de Sint-Amandsabdij van Elnone (Noord-Frankrijk). In een brief van 1019 van Othelboldus, abt van de Gentse Sint-Baafsabdij aan Otgiva, gravin van Vlaanderen, worden landbouwbedrijven "in uilla holthem" opgesomd die door graaf Arnulf I van de abdij werden ontnomen en nu gerestitueerd.

Etymologisch is hulthem ontstaan uit het Germaanse *hulta* (= bos) en *haima* (= woning). De benaming Kruishoutem, voor het eerst vermeld in 1227 als "Sancte Crucis Houthem", komt er vermoedelijk na verwerving van een relik van het Heilig Kruis tijdens de tweede kruistochten midden 12de eeuw, maar wordt pas officieel in 1817 ingevoerd. De belangrijkste heerlijkheid Ayshove, ten noordoosten van de huidige dorpskom, klimt op tot de post Karolingische periode met kenmerkende dries, een centraal akkercomplex, de Ayshovekouter, en een centrale hoeve (Ayshovehof). Dit hof groeide uit tot burcht op de plaats van het huidige kasteel van Kruishoutem, gebouwd begin 17de eeuw door de familie de Jauche op

²⁴ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14357>

de oude funderingen. De heerlijkheid met een 200-tal achterlenen werd in 1645 tot baronie en in 1670 tot graafschap verheven. Sinds 1670 werd er toestemming verkregen voor het houden van een jaarmarkt.

Germaanse toponiemen als Huttegem, Riemegem, Herlegem, Rekkem en Zijldegem wijzen op vroeg-middeleeuwse kernen voornamelijk in het zuiden en in het westen van de gemeente. Vermoedelijk in de 11de tot 12de eeuw verplaatst de bewoningskern zich van de Kapellekouter naar de huidige dorpskom, met Sint-Eligiuskerk ten noorden hiervan. Bestuurlijk-fiscaal behoorde Kruishoutem tot de kasselrij Oudenaarde, waarvan het de grootste gemeente was. Kerkelijk maakte het deel uit van het bisdom Doornik, sinds 1559 van het bisdom Gent.

Het is een typische agrarische gemeente met nog tientallen hoeven, teruggaand op middeleeuwse pachthoven. Verschillende straatnamen verwijzen ook naar vroegere windmolens, zeven in aantal, zoals de Hoogmolen, IJzerbergmolen, Kapellemolen of Langeveldmolen, die ondertussen allemaal verdwenen zijn.

1.2.3.2 CARTOGRAFISCHE BRONNEN

De historische evolutie van het plangebied kan met name gevolgd worden aan de hand van historische kaarten, waarbij de Villaretk kaart (1745-1748) en de Ferrariskaart uit 1771-1777 de eerste enigszins gedetailleerde uitgangspunten zijn. Men moet echter wel indachtig blijven dat de Ferrariskaart hoofdzakelijk vanuit militair oogpunt werd opgemaakt, waardoor minder interessante delen vaak minder gedetailleerd zijn weergegeven.

De **Villaretk kaart (1745-1748)** geeft reeds een eerste indicatie van het historische landschapsbeeld ter hoogte van het plangebied (Figuur 16). Hoewel deze kaart minder nauwkeurig is in de exacte lokaliserings van percelen en bebouwing, toont zij duidelijk dat het plangebied zich bevond in een open agrarisch landschap met een netwerk van wegen, omzoomde percelen en verspreide bebouwing. Ter hoogte van het plangebied lijkt een individueel gebouwvolume net buiten de contour van het huidige perceel te liggen. Het terrein situeert zich sowieso in een zone waar bewoning en erfstructuren in de onmiddellijke nabijheid aanwezig zijn. Opvallend is bovendien dat een belangrijk deel van het plangebied of de directe omgeving op deze kaart een meer gesloten en begroeid karakter lijkt te hebben, mogelijk in de vorm van houtkanten, erfbepanting of een kleine boszone. De Villaretk kaart suggereert dus dat het plangebied reeds vroeg deel uitmaakte van een historisch ingericht cultuurlandschap, maar laat geen sluitende uitspraken toe over de precieze aanwezigheid of afwezigheid van bebouwing binnen de huidige perceelsgrenzen.

De **Ferrariskaart (1771-1778)** toont het plangebied in een uitgesproken agrarisch landschap met een kleinschalige parcelering, omgeven door akkers, graslanden en perceel begrenzingen met houtkanten of bomerijen (Figuur 17). De huidige wegenstructuur is in grote lijnen reeds herkenbaar: de noord-zuid georiënteerde weg ten westen van het plangebied en de oost-west verlopende weg langs de zuidrand van het terrein zijn beide aanwezig. Binnen of pal aan de westelijke rand van het plangebied is reeds bebouwing aanwezig. Het gaat om mogelijk drie gebouwvolumes die aansluiten bij de westelijke perceelsgrens, terwijl de rest van het terrein vermoedelijk in gebruik is als erf en/of landbouwgrond. Het plangebied maakte dus in de tweede helft van de 18de eeuw al deel uit van een bebouwde rurale site.

Op de **Atlas der Buurtwegen (ca. 1840)** blijft deze situatie in grote lijnen behouden (Figuur 18). Het plangebied ligt aan de hoek van twee buurtwegen, waarbij de westelijke weg en de zuidelijke weg duidelijk zijn weergegeven. Ook op deze kaart is bebouwing aanwezig ter hoogte van de westelijke rand van het plangebied, aansluitend op de noord-zuid georiënteerde weg. Het centrale en oostelijke deel van het plangebied blijft onbebouwd en is vermoedelijk nog in gebruik als erf, tuin of landbouwgrond. De kaart

bevestigt dus dat het plangebied in de eerste helft van de 19de eeuw niet volledig onbebouwd was, maar reeds deel uitmaakte van een kleine bewonings- of ervensite.

De **kaart van Vandermaelen (ca. 1846-1854)** bevestigt opnieuw de aanwezigheid van bebouwing (Figuur 19). Binnen het plangebied, meer bepaald langs de westelijke zijde, is een klein gebouw weergegeven. Ook in de onmiddellijke omgeving komen verspreide gebouwen voor langs beide wegen. Het plangebied maakt op dat moment nog steeds deel uit van een open agrarisch landschap, maar de historische bewoning langs de weg is duidelijk aanwezig. De bebouwing lijkt evenwel beperkt in omvang, zodat het grootste deel van het terrein nog open blijft.

De **Poppkaart (1842-1879)** geeft de situatie meer gedetailleerd weer op kadastraal niveau (Figuur 20). Ook hier is duidelijk dat binnen het plangebied gedeeltelijke bebouwing aanwezig is aan de westzijde, aan de zijde van de huidige Deinseseesteenweg. Daarnaast is het perceel verder opgedeeld in meerdere kadastrale eenheden, wat wijst op een meer uitgewerkte erfstructuur. Het grootste deel van het plangebied blijft echter open. De bebouwing concentreert zich dus nog steeds hoofdzakelijk langs de westelijke perceelrand, terwijl het oostelijke deel van het terrein onbebouwd blijft.

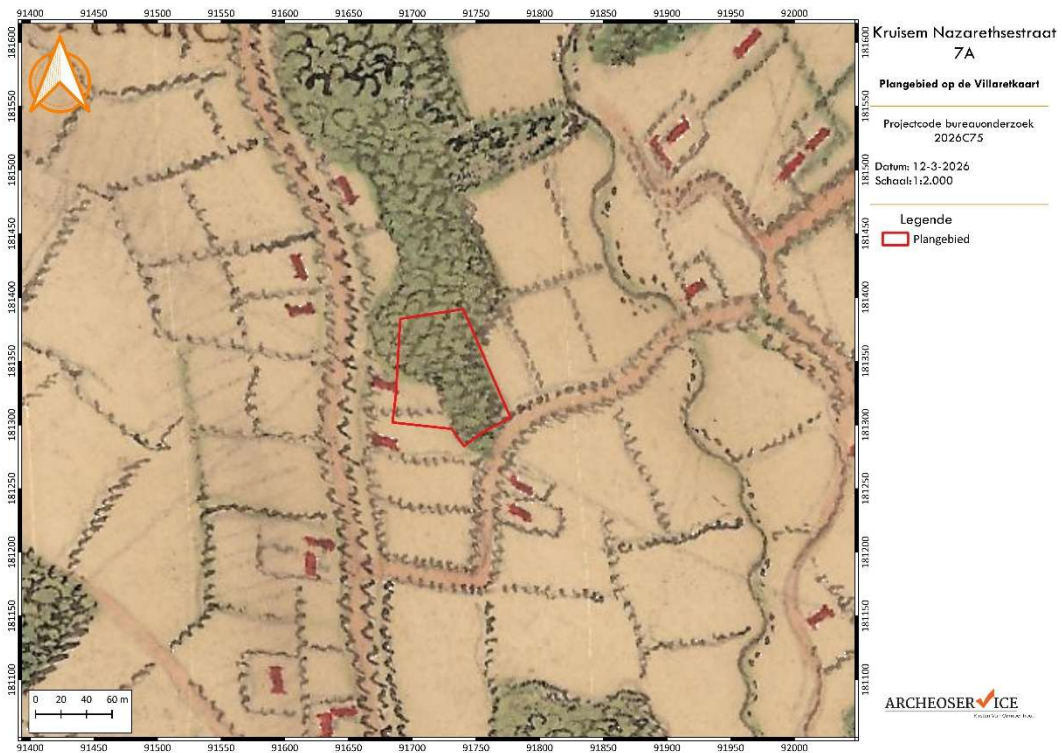
1.2.1.3. ORTHOFOTOGRAFISCHE KAARTEN

De luchtfoto's uit de tweede helft van de 20ste en het begin van de 21ste eeuw geven een duidelijk beeld van de ruimtelijke evolutie van het plangebied en de ontwikkeling van het erf.

Op de **orthofoto van 1971** is een duidelijke wijziging zichtbaar ten opzichte van de historische kaarten (Figuur 21). De luchtfoto van 1971 toont reeds meerdere gebouwen binnen het plangebied, gegroepeerd rond een centrale erfzone. Op dat moment is ook de autosnelweg E17 ten noordwesten van het plangebied duidelijk aanwezig. De aanleg van de E17 vond plaats eind jaren 1960 en begin jaren 1970 en vormde een belangrijke ingreep in het landschap. Ter hoogte van het plangebied kruist de Deinseseesteenweg de autosnelweg via een viaduct, waarvoor de bestaande weg vermoedelijk werd heraangelegd en aangepast. Dergelijke infrastructuurwerken gaan doorgaans gepaard met aanzienlijke grondverzetwerken, waaronder het uitgraven van het wegtracé, het aanleggen van taluds, het ophogen van weglichamen en het herinrichten van aansluitende wegen en percelen. De bebouwing die op de historische kaarten eerder grensde aan de Deinseseesteenweg moesten dan ook plaats maken voor deze werken.

Op de **luchtfoto uit de periode 1979–1990** blijft de algemene structuur van het erf grotendeels behouden (Figuur 22). De belangrijkste gebouwen zijn nog steeds aanwezig en lijken weinig gewijzigd ten opzichte van de situatie in 1971. Het erf blijft georganiseerd rond een centrale open ruimte, bestaande uit een woning met bijgebouw, twee stallen en een loods.

De **orthofoto uit 2005–2007** toont een verdere ontwikkeling van het erf (Figuur 23). De bestaande gebouwen zijn nog steeds aanwezig, maar er is een derde stal bijgebouwd en een wateropvangbekken. Op de **orthofoto uit 2023** blijft deze algemene inrichting grotendeels behouden (Figuur 24). De belangrijkste gebouwen zijn nog steeds aanwezig. Het erf bestaat uit meerdere landbouwgebouwen die gegroepeerd zijn rond een centrale open zone met verharding en grasstroken. De verharding is wel vernieuwd.

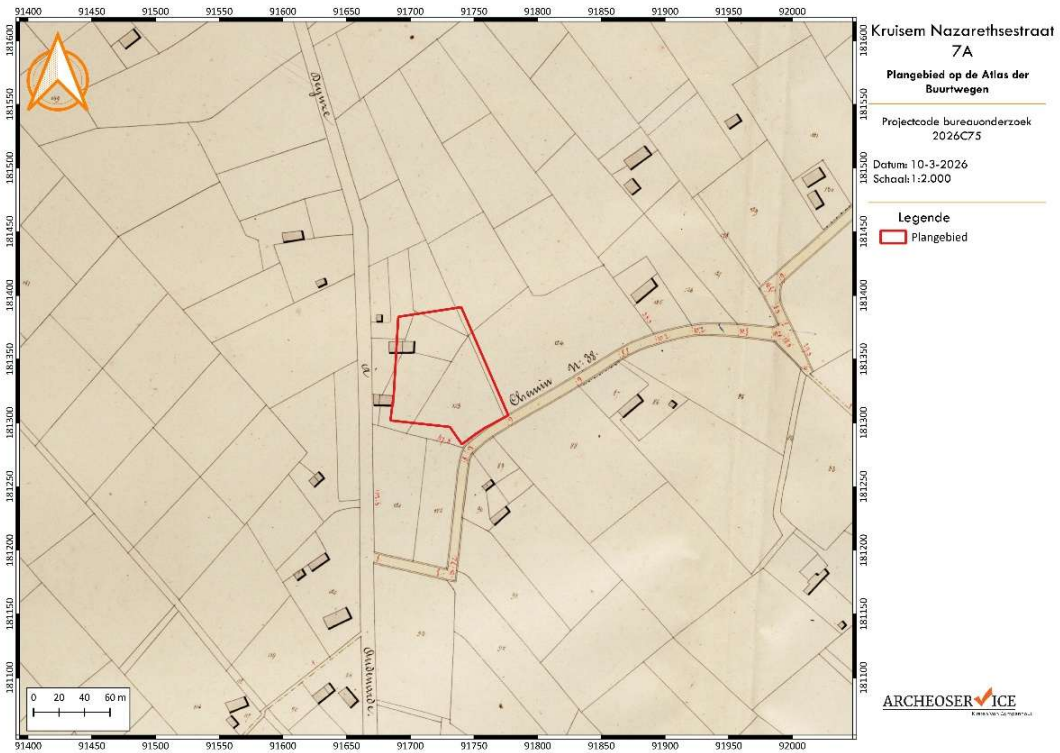
Figuur 16: Weergave van het plangebied op de Villaret (1745-1748).²⁵

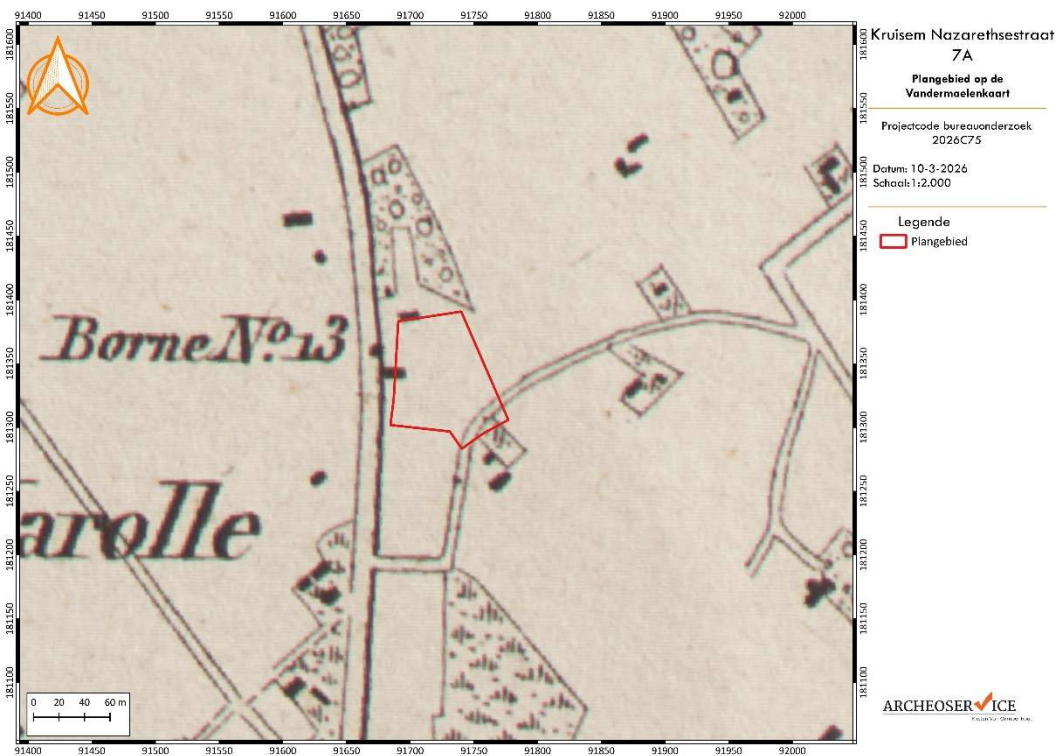
Figuur 17: Weergave van het plangebied op de Ferrariskaart (1771-1777).²⁶

²⁵ Geopunt 2026.

²⁶ Geopunt 2026.

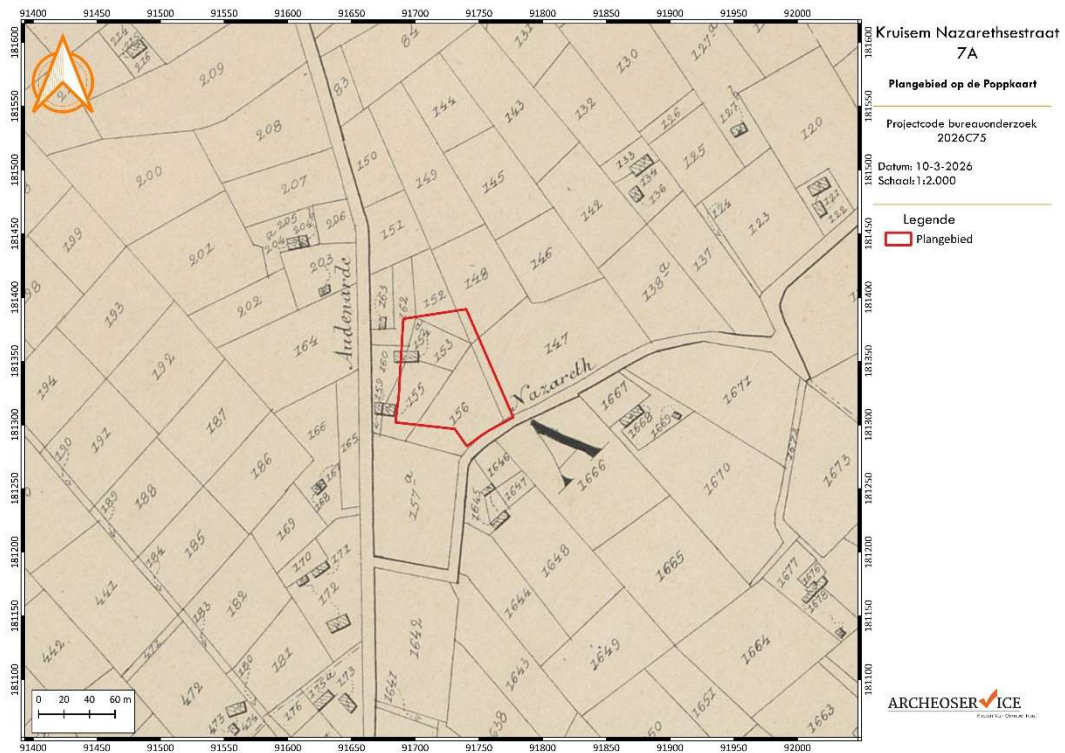
Figuur 18: Weergave van het plangebied op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840).²⁷

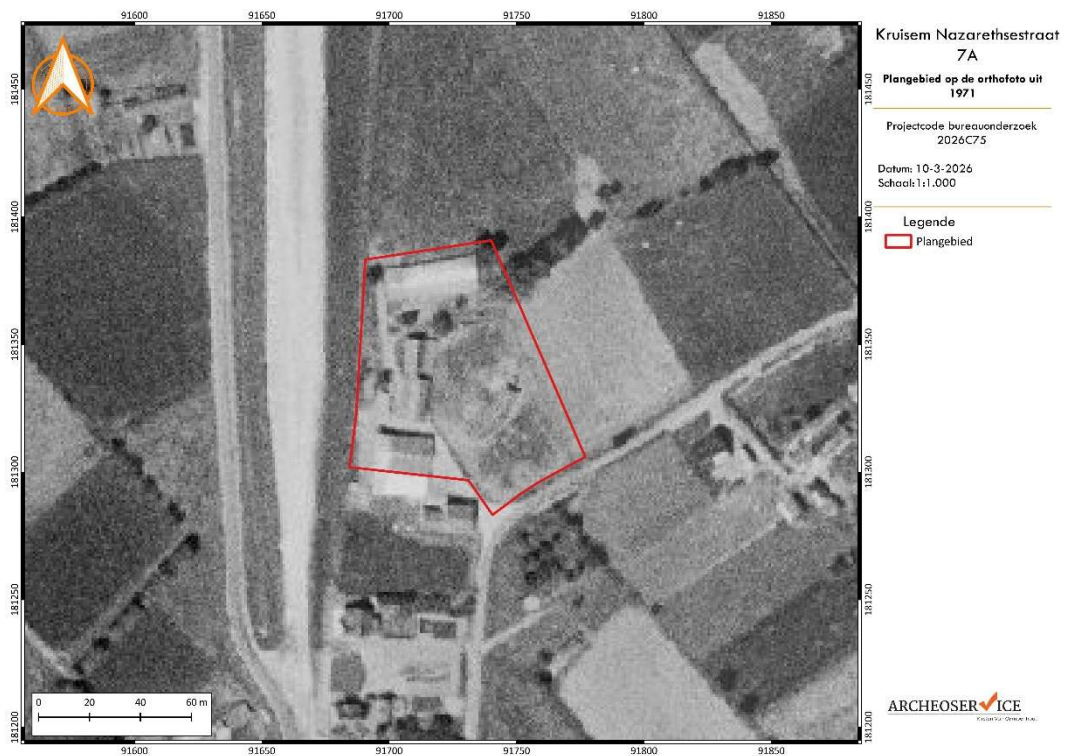
Figuur 19: Weergave van het plangebied op de Vandermaelenkaart (1846-1854).²⁸

²⁷ Geopunt 2026.

²⁸ Geopunt 2026.

Figur 20: Weergave van het plangebied op de Poppkaart (1842-1879).²⁹

Figur 21: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 1971.³⁰

²⁹ Geopunt 2026.

³⁰ Geopunt 2026.

Figuur 22: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 1990.³¹

Figuur 23: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2006.³²

³¹ Geopunt 2026.

³² Geopunt 2026.

Figuur 24: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2023.³³

1.2.4 BEANTWOORDING VAN DE ONDERZOEKSVRAGEN

De voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvragen kunnen op basis van de resultaten als volgt worden beantwoord:

- ✓ Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
 Binnen de grenzen van het plangebied zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. De raadpleging van de Centraal Archeologische Inventaris (CAI) leverde geen meldingen op binnen het onderzoeksgebied zelf. In de ruimere omgeving zijn wel verschillende archeologische vindplaatsen bekend, waaronder nederzettingssporen uit de metaaltijden en de middeleeuwen, grachtssystemen en houtskoolmeilers. Deze bevinden zich voornamelijk op hoger gelegen zones ten zuiden van het plangebied.
 De historische kaarten tonen aan dat het plangebied vanaf minstens de 18de eeuw deel uitmaakte van een agrarisch landschap met bebouwing langs de westelijke rand van het perceel. De huidige erfstructuur ontwikkelde zich voornamelijk in de loop van de 20ste eeuw.
- ✓ Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
 Binnen het plangebied zijn verschillende elementen aanwezig die wijzen op een aanzienlijke verstooring van het bodemarchief. Het terrein is momenteel ingericht als erf met meerdere gebouwen, mestkelders, verhardingen en een wateropvangbekken. De aanleg van deze infrastructuur heeft vermoedelijk geleid tot ingrepen tot minstens de diepte van de funderingen en mestkelders.

³³ Geopunt 2026.

Daarnaast heeft de aanleg van de autosnelweg E17 en de herinrichting van de Deinsteenweg in de tweede helft van de 20ste eeuw heel waarschijnlijk bijkomende verstoringen veroorzaakt in de onmiddellijke omgeving en aan de westelijke rand van het plangebied waarbij de historische bebouwing vervangen is.

- ✓ Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
Het plangebied ligt in de zandlemige streek van Vlaanderen op pleistocene dekzanden en zandige leemafzettingen boven tertiaire klei. De bodem bestaat uit een matig droge zandige leembodem (Scp). Dergelijke bodems kunnen in principe gunstig zijn voor het bewaren van archeologische sporen.
De topografische ligging bevindt zich op een licht hellend terrein op ca. 13,8–14,8 m TAW. Uit het digitaal hoogtemodel blijkt dat delen van het terrein vermoedelijk werden opgehoogd of genivelleerd. De huidige terreinmorfologie wijst dus op recente antropogene ingrepen die de gaafheid van eventuele archeologische niveaus kunnen hebben beïnvloed.
- ✓ Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
De geplande werken bestaan voornamelijk uit sloop van bestaande structuren en de bouw van een koppelwoning met bijhorende verhardingen en infrastructuur. De funderingen van de nieuwbouw zullen tot ongeveer 34-40 cm onder het maaiveld reiken, terwijl voor de regenwaterputten een diepere uitgraving van ca. 2 m voorzien wordt.
Het grootste deel van deze bodemingrepen situeert zich binnen zones waar reeds gebouwen of verhardingen aanwezig zijn of waar eerder grondverzet plaatsvond. Enkel enkele kleinere zones, zoals de wadi en de uitbreiding van de verharding, bevinden zich buiten de huidige verstoringen.
- ✓ Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
In de directe omgeving van het plangebied zijn geen landschappelijke boringen uitgevoerd binnen het perceel zelf. Uit archeologische onderzoeken in de regio blijkt dat het archeologisch bodemarchief lokaal sterk kan variëren en dat verstoringen door recente bebouwing frequent voorkomen.
- ✓ Zijn er archeologische waarden aanwezig binnen het onderzoeksterrein? Zo ja, wat is de aard van deze waarden?
Op basis van het bureauonderzoek kan niet met zekerheid worden vastgesteld of archeologische waarden aanwezig zijn binnen het plangebied. Gezien de historische ontwikkeling van het landschap kunnen sporensites uit verschillende perioden niet volledig uitgesloten worden.
- ✓ Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?
Gezien de omvang van de bestaande verstoringen en de beperkte oppervlakte van mogelijk onverstoorde zones wordt verwacht dat eventueel archeologisch onderzoek slechts een beperkte kenniswinst zou opleveren. Deze afweging wordt verder besproken in hoofdstuk 1.3.3.

1.3 SYNTHESE

1.3.1 INTERPRETATIE EN DATERING VAN HET PROJECTGEBIED

Het plangebied *Kruisem Nazarethsestraat 7a* bevindt zich in de zandlemige streek van Vlaanderen op pleistocene dekzanden en zandige leemafzettingen boven tertiaire kleiafzettingen van de Formatie van Kortrijk (Lid van Aalbeke). Het terrein ligt op een licht golvend reliëf op een hoogte tussen ca. 13,8 en 14,8 m TAW.

Historisch kaartmateriaal toont aan dat het gebied reeds in de 18de eeuw deel uitmaakte van een agrarisch landschap met verspreide bebouwing langs de westelijke rand van het plangebied. Het grootste deel van het terrein bleef lange tijd onbebouwd en werd vermoedelijk gebruikt als akker- of weiland.

De huidige erfstructuur ontwikkelde zich voornamelijk in de tweede helft van de 20ste eeuw. Luchtfoto's tonen dat in deze periode verschillende landbouwgebouwen werden opgericht en dat het terrein gedeeltelijk werd verhard en genivelleerd. Deze ontwikkeling hangt hoogst waarschijnlijk samen met de aanleg van de autosnelweg E17 en de herinrichting van de Deinsteenweg.

De huidige inrichting als erf met gebouwen, mestkelders en verhardingen heeft waarschijnlijk geleid tot aanzienlijke verstoringen van het oorspronkelijke bodemarchief.

1.3.2 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Het bureauonderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

- ✓ **Aardkundige gegevens:** Het plangebied bevindt zich op pleistocene dekzanden en zandige leemafzettingen. De bodem bestaat uit een matig droge zandige leembodem (Scp). Dergelijke bodems kunnen in principe gunstig zijn voor het bewaren van archeologische sporensites. De ligging op een licht hellend terrein in een agrarisch landschap vormt een locatie die potentieel geschikt was voor menselijke activiteit.
- ✓ **Archeologische gegevens:** Binnen het plangebied zelf zijn geen archeologische vindplaatsen geregistreerd. In de ruimere omgeving zijn wel verschillende sites gekend, waaronder sporen uit de metaaltijden en de middeleeuwen. Deze bevinden zich voornamelijk op hoger gelegen zones ten zuiden van het plangebied.
- ✓ **Historische gegevens:** Historisch kaartmateriaal toont aan dat het plangebied sinds minstens de 18de eeuw deel uitmaakt van een agrarisch landschap met bebouwing langs de westelijke perceelrand. Het grootste deel van het terrein bleef onbebouwd tot de tweede helft van de 20ste eeuw.
- ✓ **Gekende verstoring:** Binnen het plangebied zijn verschillende elementen aanwezig die wijzen op verstoring van het bodemarchief, waaronder funderingen van meerdere gebouwen, mestkelders, verhardingen, een wateropvangbekken, nivelleringen van het terrein. Daarnaast heeft ook de herinrichting van de Deinsteenweg (n.a.v. de aanleg van E17) heel waarschijnlijk geleid tot het slopen van de historische bebouwing en daarbij mogelijk tot bijkomende verstoringen.
- ✓ **Geplande verstoring:** De geplande werken bestaan uit sloop van bestaande gebouwen en de bouw van een koppelwoning met bijhorende infrastructuur. De meeste bodemingrepen situeren zich binnen reeds verstoorde zones.

Op basis van de bureaustudie kan niet met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn, maar het potentieel op archeologische waarden is misschien nog aanwezig. Op

basis van de gegevens verkregen door het bureauonderzoek kan echter wel een archeologische verwachting voor het plangebied opgesteld worden.

Concluderend kan gesteld worden dat er een archeologische verwachting is vanaf het Neolithicum tot en met de late middeleeuwen. Hoewel archeologische resten theoretisch niet volledig uitgesloten kunnen worden, wordt de kans op goed bewaarde archeologische sporen binnen het plangebied laag tot zeer laag ingeschat door de hoge graad van bodemverstoring.

1.3.3 AFWEGING NOODZAAK VERDER VOORONDERZOEK

Naast het inschatten van de archeologische verwachting, is het belangrijk om het potentieel op kennisvermeerdering van naderbij te bekijken. Dit wil zeggen dat geanalyseerd wordt in welke mate het uit te voeren onderzoek kan bijdragen tot concrete kenniswinst.

Het plangebied is momenteel ingericht als een erf met meerdere gebouwen, mestkelders, verhardingen en een wateropvangbekken. De aanleg van deze infrastructuur heeft vermoedelijk geleid tot aanzienlijke bodemverstoringen binnen het terrein. Ook de historische evolutie van het plangebied toont aan dat het terrein sinds de tweede helft van de 20ste eeuw ingrijpend werd heringericht en verder uitgebouwd.

De geplande werken bestaan hoofdzakelijk uit de sloop van bestaande gebouwen en de bouw van een koppelwoning met bijhorende verharding. Het grootste deel van de voorziene bodemingrepen situeert zich binnen zones waar momenteel reeds bebouwing of verharding aanwezig is. Hierdoor kan worden aangenomen dat deze ingrepen grotendeels plaatsvinden binnen reeds verstoorde bodem.

Enkel de aanleg van een wadi en een beperkte uitbreiding van de verharding bevinden zich buiten de bestaande verstoringen. Deze ingrepen blijven echter beperkt in oppervlakte en diepte. De regenwaterputten vormen de diepste ingreep, maar situeren zich eveneens binnen het bestaande erf.

Hoewel niet volledig kan worden uitgesloten dat nog archeologische resten aanwezig zijn binnen het plangebied, wordt verwacht dat de kans op goed bewaarde en interpreteerbare sporen beperkt is, gezien de aanwezige verstoringen en de ligging van de geplande werken.

Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon daarentegen voldoende bepaald worden. **Verder vooronderzoek is niet aangewezen voor het gehele plangebied.**

Op basis van de huidige gegevens wordt de kenniswinst van verder archeologisch onderzoek als zeer beperkt ingeschat. Gezien de hoge graad van verstoring en de beperkte omvang van mogelijk intacte zones wordt geen verder archeologisch vooronderzoek aanbevolen.

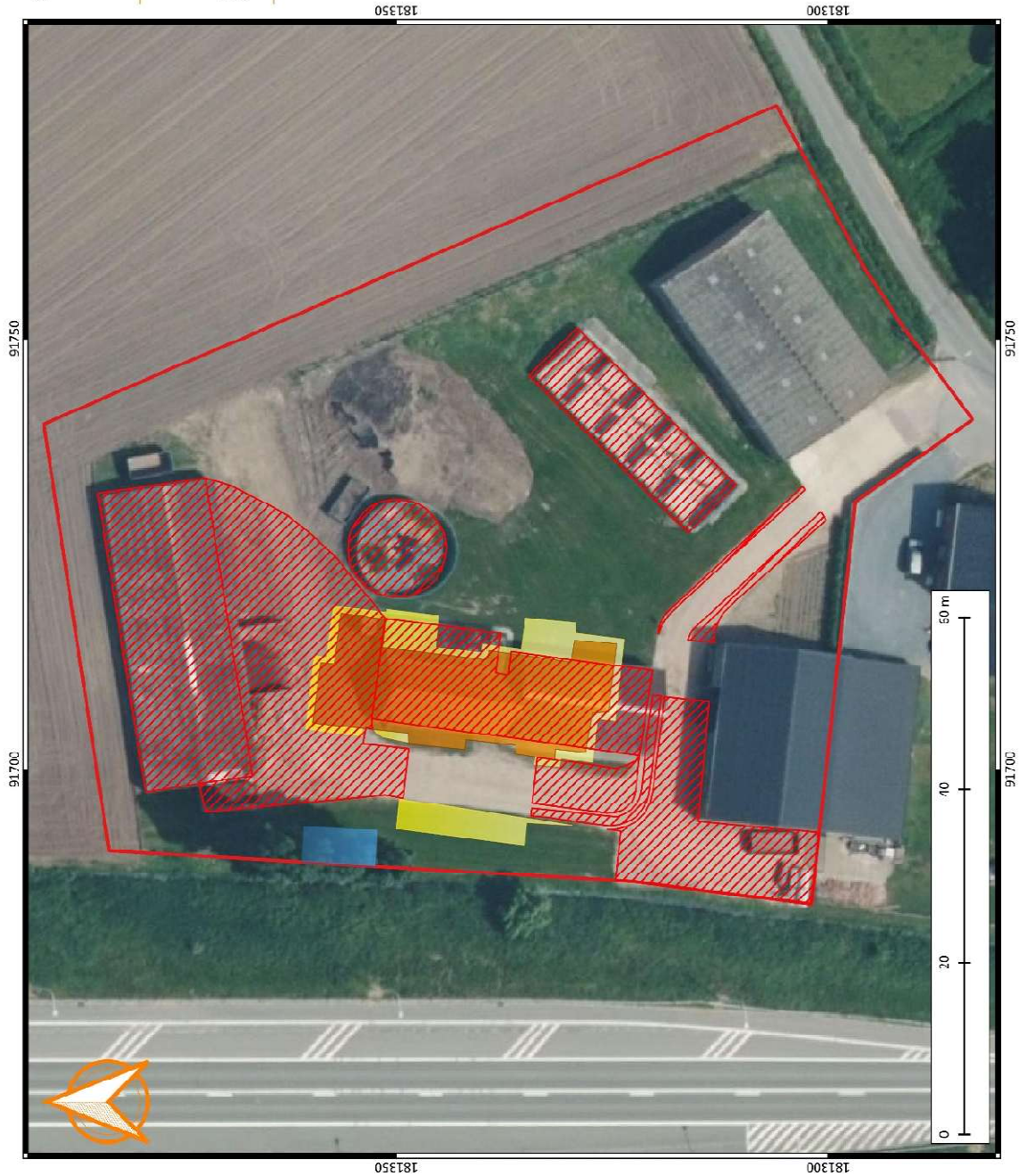
Kruisem Nazarethsestraat
7A

Synthesekaart

Projectcode bureauonderzoek
2026C75

Datum: 12-3-2026
Schaal: 1:400

- Legende
- Plangebied
  - Sloopfase
  - Nieuwbouw
  - Verharding nieuw
  - Wadi nieuw

Figuur 25: Synthesekaart: Geplande versterking ten opzichte van bestaande versterking.

SAMENVATTING

In het kader van een omgevingsvergunningsaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen werd een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied aan de Nazarethsestraat 7A te Kruisem. De geplande werken omvatten de sloop van bestaande gebouwen en de bouw van een koppelwoning met bijhorende infrastructuur.

Op basis van landschappelijke, archeologische en historische gegevens werd een archeologische verwachting opgesteld. Hoewel archeologische resten theoretisch niet volledig uitgesloten kunnen worden, wijst de analyse erop dat het terrein sinds de tweede helft van de 20ste eeuw intensief werd ingericht als erf met meerdere landbouwgebouwen, mestkelders en verhardingen. Deze ingrepen hebben vermoedelijk geleid tot een aanzienlijke verstoring van het bodemarchief.

De geplande bodemingrepen situeren zich bovendien grotendeels binnen deze reeds verstoorde zones. Enkel een beperkte zone binnen het plangebied lijkt mogelijk minder verstoord, maar deze zone heeft een beperkte oppervlakte en wordt omsloten door bebouwing en zones waar geen archeologie meer te verwachten valt.

Op basis van deze vaststellingen wordt de potentiële kenniswinst van verder archeologisch onderzoek als zeer beperkt ingeschat. Verder vooronderzoek op een verstoord terrein zal geen nuttige kenniswinst opleveren en enkel leiden tot een negatieve kosten-batenanalyse. Bijgevolg wordt **geen verder archeologisch vooronderzoek aanbevolen binnen het plangebied.**

LITERATUUR

BIBLIOGRAFIE

Agentschap Onroerend Erfgoed, 2021: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), Brussel: https://www.onroerenderfgoed.be/sites/default/files/2019-03/CGP_V4_geen_TC_20190322.pdf.

Agiv, 2026 (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen): <http://www.geopunt.be>.

Bogemans F., 1996: Toelichting bij de Quartairgeologische kaart [van België, Vlaams Gewest]: kaartblad 23, Mechelen [1/50 000], Brussel.

Buffel, P. & Vandenberghe, N., 2002. Geologische kaart van België, Vlaams Gewest: Mechelen, kaartblad 23. 1/50 000. Belgische Geologische Dienst en Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie, Brussel

CAI, 2026: Centraal Archeologisch Inventaris: <http://cai.onroerenderfgoed.be/>.

Debrabandere, F & M. Devos, 2010: De Vlaamse Gemeentenamen, Leuven.

DOV Vlaanderen, 2026: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.

Geopunt, 2026: <http://www.geopunt.be>.

IOE, 2026. Inventaris Onroerend Erfgoed: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>.

Koninklijke Bibliotheek van België, 2026: http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerraris_nl.html.

De Moor G. & Mostaert F., 1993: Geomorfologische kaart van België 1:50000., Leuven.

Onroerend Erfgoed Vlaanderen, 2026: <https://www.onroerenderfgoed.be>

Van Ranst E & Sys C., 2000: Eenduidige legende voor de digitale bodemkaarten van Vlaanderen (Schaal 1:20 000), Laboratorium voor bodemkunde, Universiteit Gent, Gent.

LIJSTEN

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Plangebied op de topografische kaart.....	3
Figuur 2: Projectie van het plangebied op het kadasterplan.....	3
Figuur 3: Beslissingsboom in functie van huidig project.....	5
Figuur 4: Meest recente luchtopname (2025) van het plangebied en omgeving.....	6
Figuur 5: Doorsnede van de nieuwbouw.....	8
Figuur 6: overzicht van de geplande sloopwerken op de meest recente orthofoto.	9
Figuur 7: overzicht van de geplande werken op de meest recente orthofoto.	10
Figuur 8: Plangebied weergegeven op de tertiairgeologische kaart.	16
Figuur 9: Plangebied weergegeven op de quartairgeologische kaart.....	16
Figuur 10: Plangebied weergegeven op de bodemkaart.	17
Figuur 11: Plangebied weergegeven op de bodemerosiekaart.	17
Figuur 12: Uitgebreide weergave van het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen met aanduiding van het plangebied.....	18
Figuur 13: Detailweergave van het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen met aanduiding van het plangebied.	19
Figuur 14: Weergave van de twee hoogteprofielen.	19
Figuur 15: Overzicht van de archeologische data op de kadasterkaart.....	22
Figuur 16: Weergave van het plangebied op de Villaret (1745-1748).....	27
Figuur 17: Weergave van het plangebied op de Ferrariskaart (1771-1777).....	27
Figuur 18: Weergave van het plangebied op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840).	28
Figuur 19: Weergave van het plangebied op de Vandermaelenkaart (1846-1854).....	28
Figuur 20: Weergave van het plangebied op de Poppkaart (1842-1879).....	29
Figuur 21: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 1971.	29
Figuur 22: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 1990.	30
Figuur 23: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2006.	30
Figuur 24: Weergave van het plangebied op de orthofoto uit 2023.	31
Figuur 25: Synthesekaart: Geplande versterking ten opzichte van bestaande versterking.	35

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1. Overzicht van de landschappelijke resultaten.....	14
Tabel 2. Overzicht van de archeologische gegevens.....	20
Tabel 3: Overzicht van de CAI-meldingen binnen een straal van ongeveer 1000m.....	20
Tabel 4: Overzicht van de archeologienota's (AN), nota's (N) en eindverslagen (E) in de buurt.....	23
Tabel 5. Overzicht van de historische gegevens.....	24

BIJLAGEN

Bijlage 1. Plannen